

Udskriftsdato: 8. januar 2026

VEJ nr 9526 af 26/06/2023 (Gældende)

Vejledning om inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social-, Bolig- og Ældremin., j.nr. 2022-5194

Vejledning om inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Generelt om inddrivelse i Danmark på grundlag af afgørelser omfattet af de konventioner m.v., der gælder i Danmark

2.1. Oversigt over konventionssamarbejdet, lovgivningen og begreber m.v.

2.1.1. Konventioner m.v.

2.1.2. Relevante love m.v.

2.1.3. Begreber

2.1.4. Oversættelse og tolkning

2.2. De involverede myndigheder i Danmark

2.3. Forholdet mellem konventionerne m.v.

2.4. Administrativt samarbejde

2.5. Hvornår kan der foretages inddrivelse i Danmark?

2.6. Behandlingen af sager i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

2.6.1. Kompetencen til at behandle opkrævnings- og inddrivelsessager

2.6.1.1. Generelle regler om fordelingen af afgørelseskompetencen i det familieretlige system mellem Familieretshuset og familieretten

2.6.1.2. Familieretshusets, familierettens, Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks afgørelseskompetence i inddrivelsessager

2.6.1.2.1. Den nordiske inddrivelseskonvention

2.6.1.2.2. Haagerkonventionerne

2.6.1.2.3. Underholdspligtforordningen

2.6.2. Familieretshusets behandling af inddrivelsessager og domstolsprøvelse af Familieretshusets afgørelser m.v.

2.6.3. Virknings- og fuldbyrdelsestidspunkt for Familieretshusets afgørelser

2.6.4. Fuldbyrdelsestidspunkt for familierettens afgørelser

2.6.5. Fremsættelse af indsigelser og anmodninger om domstolsprøvelse

2.6.6. Overgang fra opkrævning hos Udbetaling Danmark til inddrivelse hos Gældsstyrelsen

3. Inddrivelse i Danmark efter den nordiske inddrivelseskonvention

3.1. Generelt

3.2. Konventionens anvendelsesområde

3.3. Anmodning om inddrivelse efter konventionen

3.4. Gældsstyrelsens opgaver i forbindelse med inddrivelsen

3.5. Afgørelse af indsigelser mod bidragskravet

4. Inddrivelse i Danmark efter underholdspligtforordningen

4.1. Generelt

4.1.1. Forordningens anvendelsesområde

- 4.1.2. Forordningens anvendelse på ældre afgørelser
- 4.2. Inddrivelse efter kapitel IV, afdeling 1
 - 4.2.1. Anvendelsesområdet for afdeling 1
 - 4.2.2. Indgivelse af en anmodning efter afdeling 1
 - 4.2.3. Opkrævning hos Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark
 - 4.2.4. Inddrivelse hos Gældsstyrelsen
 - 4.2.5. Indsigelser mod afgørelser omfattet af afdeling 1
 - 4.2.5.1. Bidragsbetalerens indsigelser
 - 4.2.5.2. Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af indsigelser
 - 4.2.5.3. Behandling af indsigelser i det familieretlige system
 - 4.2.5.3.1. Indsigelse vedrører kun anerkendelsen af den udenlandske afgørelse
 - 4.2.5.3.2. Indsigelse mod bidragskravets eksistens og størrelse
 - 4.2.5.4. Suspension af opkrævning og inddrivelse
 - 4.2.6. Fornyelse af prøvelse efter artikel 19
- 4.3. Inddrivelse efter kapitel IV, afdeling 2
 - 4.3.1. Anvendelsesområdet for afdeling 2
 - 4.3.2. Indgivelse af en anmodning efter afdeling 2
 - 4.3.3. Afgørelse om eksigibilitet
 - 4.3.3.1. Familieretshusets behandling af en anmodning om eksigibilitet
 - 4.3.3.2. Opgørelse af bidragskravet
 - 4.3.3.3. Prøvelse af Familieretshusets afgørelse om eksigibilitet
 - 4.3.4. Indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse
 - 4.3.5. Opkrævning og inddrivelse hos Gældsstyrelsen
 - 4.3.6. Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af indsigelser
 - 4.3.7. Midlertidig udpantning

5. Inddrivelse i Danmark efter Haagerkonventionen af 1973

- 5.1. Generelt
- 5.2. Konventionens anvendelsesområde
- 5.3. Anmodning om inddrivelse efter konventionen
- 5.4. Behandling af anmodningen om inddrivelse
 - 5.4.1. Betingelserne for inddrivelse er opfyldt
 - 5.4.2. Betingelserne for inddrivelse er ikke opfyldt
- 5.5. Indsigelser mod inddrivelsen
 - 5.5.1. Indsigelser mod inddrivelse af den udenlandske afgørelse
 - 5.5.2. Indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse
- 5.6. Overdragelse af en sag til Gældsstyrelsen til inddrivelse

6. Inddrivelse i Danmark efter Haagerkonventionen af 1958

7. Inddrivelse i Danmark efter FN-konventionen

- 7.1. Generelt
- 7.2. Anmodning om inddrivelse efter konventionen
- 7.3. Familieretshuset opkræver bidraget hos bidragsbetaleren
- 7.4. Dansk bidragsafgørelse

8. Afslag på anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske bidragsafgørelser, som strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public)

9. Inddrivelse af børne- og ægtefællebidrag

1. Indledning

Denne vejledning har til formål at beskrive de involverede myndigheders opgaver i forbindelse med inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

Vejledningen erstatter vejledning nr. 9280 af 20. marts 2019 om inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

Vejledningen er opdateret som følge af de ændringer af lov om inddrivelse af underholdsbidrag, der følger af lov nr. 755. af 13. juni 2023 om ændring af momsloven, chokoladeafgiftsloven, skattekontrolloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om ændring af momsloven (Indberetning af betalingsoplysninger til bekæmpelse af grænseoverskridende momssvig, omvendt betalingspligt for teleydelser, notifikationsordning i visse afgiftslove, ændring af regler om ansvarsfrihed, tydeliggørelse af praksis om skærpede bøder, oplysningspligt i forbindelse med delvis momsfradragsret, justering af regler om udtagning, fritagelse for lønsumsafgift på energivirksomheders aktiviteter vedrørende indefrysning i forbindelse med indefrysningsordning for høje energiregninger, ændring af regler om kompetence til opkrævning af visse underholdsbidrag m.v.), der træder i kraft den 30. juni 2023.

Med loven overføres kompetencen til at opkræve visse nordiske bidragskrav fra restanceinddrivelsesmyndigheden (Gældsstyrelsen) til Udbetaling Danmark for at forenkle opkrævningen af disse krav.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om der er sket ændringer af lovgivningen, som endnu ikke er afspejlet i vejledningen. Det er muligt at se, om der er sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye vejledninger, på Retsinformations hjemmeside: retsinformation.dk.

Vejledningen gælder ikke for Grønland.

2. Generelt om inddrivelse i Danmark på grundlag af afgørelser omfattet af de konventioner m.v., der gælder i Danmark

2.1. Oversigt over konventionssamarbejdet, lovgivningen og begreber m.v.

2.1.1. Konventioner m.v.

Danmark har tiltrådt følgende internationale konventioner m.v. om underholdsbidrag, der beskrives i denne vejledning i relation til inddrivelse af udenlandske bidrag i Danmark:

- Den nordiske inddrivelseskonvention (Konvention af 23. marts 1962 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om inddrivelse af underholdsbidrag, jf. bekendtgørelse nr. 21 af 29. juli 1963, Lovtidende C, som ændret ved Overenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om ændringer i konvention mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om inddrivelse af underholdsbidrag, undertegnet i Oslo den 23. marts 1962, jf. bekendtgørelse nr. 13 af 4. april 2002, Lovtidende C).
- Underholdspligtforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelse af underholdsbidrag og samarbejde vedrørende underholdspligt). En konsolideret (sammenskrevet) udgave af forordningen findes i bilag

4 til lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018. Dele af forordningen gælder dog ikke for Danmark, jf. punkt 4.1.

- Haagerkonventionen af 1973 (Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt, jf. bekendtgørelse nr. 15 af 22. februar 1988, Lovtidende C).
- Haagerkonventionen af 1958 (Haagerkonventionen af 15. april 1958 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende underholdspligt over for børn, jf. bekendtgørelse nr. 26 af 1. april 1966, Lovtidende C).
- FN-konventionen (Den af De forenede Nationer vedtagne konvention af 20. juni 1956 om inddrivelse af underholdspligt i udlandet, jf. bekendtgørelse nr. 49 af 24. august 1962, Lovtidende C).

Det afgørende for, om en udenlandsk afgørelse kan inddrives i Danmark, er, at den er truffet i et land, som Danmark samarbejder med efter en af ovennævnte konventioner m.v. Den konvention, som gælder i forhold til det land, som afgørelsen er truffet i, skal anvendes ved de danske myndigheders behandling af en anmodning om inddrivelse. Det er således uden betydning, hvor bidragsmodtageren bor, når anmodningen sendes til Danmark, ligesom det ikke er en betingelse for at behandle en sag om inddrivelse i Danmark, at anmodningen herom er fremsendt af en centralmyndighed.

Det bemærkes, at konventionerne m.v. finder anvendelse uanset parternes statsborgerforhold.

Konventionerne m.v. med oplysninger om, hvilke lande de gælder for, findes på www.familieretshuset.dk.

2.1.2. Relevante love m.v.

Følgende love m.v. er relevante for behandlingen af sager om inddrivelse af udenlandske bidrag i Danmark:

- Bidragsopkrævningsloven (lov om opkrævning af underholdsbidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 7. august 2019 med senere ændringer).
- Bidragsopkrævningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om opkrævning af underholdsbidrag).
- Underholdspligtforordningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om anvendelse af underholdspligtforordningen).
- Gældsinddrivelsesloven (lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 med senere ændringer).
- Familieretshusloven (lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 7. august 2019 med senere ændringer).
- Inddrivelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 med senere ændringer).
- Børnebidragsloven (lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019 med senere ændringer).
- Ægteskabsloven (lov om ægteskabets indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 7. august 2019 med senere ændringer).
- Ægtefælleloven (lov nr. 548 af 30. maj 2017 om ægtefællers økonomiske forhold med senere ændringer). Loven trådte i kraft den 1. januar 2018, hvor den afløste retsvirkningsloven (lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 1814 af 23. oktober 2015).
- Bidragsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om børne- og ægtefællebidrag).
- Vejledning om børne- og ægtefællebidrag.
- Vejledning om international kompetence i sager om børne- og ægtefællebidrag.
- Vejledning om forkyndelse i sager om børne- og ægtefællebidrag.
- Vejledning om opkrævning af danske bidragskrav.
- Vejledning om Familieretshuset.

- Børnetilskudsloven (lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 21. januar 2019).
- Den juridiske vejledning, som Skatteforvaltningen udgiver, punkt G. A. om inddrivelse. Vejledningen findes på <https://skat.dk>.

2.1.3. Begreber

I vejledningen anvendes følgende begreber:

Bidragsmodtageren: Den, der har ret til at anmode om inddrivelse af et underholdsbidrag. I konventionerne m.v. anvendes den bidragsberettigede i stedet for bidragsmodtageren.

Bidragsbetaleren: Den, der skal betale underholdsbidrag. I konventionerne m.v. anvendes den bidragspligtige i stedet for bidragsbetaleren.

Bidragsafgørelse: Bidragsafgørelser omfatter afgørelser og aftaler, herunder domme og retsforlig, om børne- og ægtefællebidrag, medmindre andet udtrykkeligt er anført.

Underholdsbidrag: I denne vejledning omfatter underholdsbidrag de bidrag, der er omfattet af de konventioner, der er nævnt i punkt 2.1.1.

Bidragskrav: Krav på børne- og ægtefællebidrag, der følger af en bidragsafgørelse.

Fordring: I vejledningen anvendes bidragskrav i stedet for fordring.

Opkrævning: Opkrævning af bidragskrav omfatter for det første opgørelse af bidragskravet, udsendelse af opkrævning til bidragsbetaleren med opfordring til at betale bidragsgælden og kontrol med, at betaling sker. Opkrævning omfatter for det andet opfordring til bidragsbetalere, der ikke kan betale gælden, til at indgå aftale om afvikling af gælden, stillingtagen til anmodning om henstand og afdragsvis betaling samt udsendelse af rykkere ved manglende overholdelse af betalingsordninger. Opkrævning kan også omfatte afgørelse af indsigelser mod eksistensen og størrelsen af det bidragskrav, der opkræves.

Inddrivelse: Ved inddrivelse forstås anvendelse af gældsinddrivelseslovens inddrivelsesmidler, f.eks. lønindeholdelse og udpantning. Det er en forudsætning for inddrivelse af et bidragskrav, at kravet er blevet opkrævet hos bidragsbetaleren.

Anerkendelse: Når en udenlandsk afgørelse anerkendes i Danmark, tillægges den retskraft på samme måde som en tilsvarende dansk afgørelse. Anerkendelse af en udenlandsk afgørelse er en forudsætning for fuldbyrdelse (inddrivelse) af afgørelsen i Danmark.

Eksigibilitet: En udenlandsk afgørelse, der opfylder betingelserne for anerkendelse i Danmark, kan erklæres eksigibel (fuldbyrdelig), og herefter vil afgørelsen kunne fuldbyrdes (inddrives) her i landet på samme måde som en tilsvarende dansk afgørelse.

Fuldbyrdelse: I relation til afgørelser om underholdsbidrag betyder fuldbyrdelse i Danmark af en udenlandsk afgørelse, at der kan foretages inddrivelse i Danmark af bidragskravet efter gældsinddrivelsesloven på grundlag af afgørelsen.

Oprindelseslandet: Det land, hvor en afgørelse er truffet, eller hvor en aftale er indgået.

Inddrivelseslandet: Det land, hvor en afgørelse om underholdsbidrag søges fuldbyrdet, og hvor det bidragskrav, der følger af afgørelsen, søges inddrevet.

2.1.4. Oversættelse og tolkning

Efter artikel 2, stk. 1, i den nordiske sprogkonvention (nordisk konvention af 17. juni 1981 om nordiske statsborgeres ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land, jf. bekendtgørelse nr. 16 af 10. marts 1987, Lovtidende C) skal en nordisk borger kunne anvende sit eget sprog ved henvendelse til myndigheder i et andet nordisk land. Samtidig skal myndigheden efter artikel 2, stk. 2, i sprogkonventionen så vidt muligt sørge for, at statsborgere i en anden kontraherende stat får den fornødne tolke- og oversættelseshjælp.

Ved inddrivelse i Danmark på grundlag af en afgørelse fra et andet nordisk land kan den myndighed, der behandler sagen, derfor ikke kræve, at de nordiske dokumenter m.v., der er nødvendige for inddrivelsen, oversættes til dansk. Myndigheden kan dog efter artikel 3 helt eller delvis kræve omkostningerne til oversættelsen refunderet af den pågældende, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Det fremgår videre af artikel 2, stk. 4, i den nordiske inddrivelseskonvention, at dokumenter, som er affattet på finsk eller islandsk, skal være ledsaget af bekræftet oversættelse i fornøden udstrækning til dansk, norsk eller svensk.

Efter artikel 71, stk. 1, litra g), i underholdspligtforordningen har Danmark meddelt Kommissionen, at Danmark i forbindelse med de dokumenter, der er omhandlet artikel 20, 28 og 40 i forordningen, accepterer dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk. Der henvises til Den Europæiske Unions Tidende, C 38 af 4. februar 2015, side 5-19.

2.2. De involverede myndigheder i Danmark

Familieretshuset er centralmyndighed for den nordiske inddrivelseskonvention, Haagerkonventionerne og FN-konventionen og modtager derfor som udgangspunkt anmodninger om inddrivelse i Danmark efter konventionerne m.v. Der er ikke udpeget en dansk centralmyndighed for underholdspligtforordningen, men Familieretshuset varetager i forhold til forordningen centralmyndighedsopgaverne.

Som centralmyndighed skal Familieretshuset navnligt modtage og videresende anmodninger m.v. og samarbejde med de øvrige centralmyndighederne både i konkrete sager og om generelle spørgsmål.

Familieretshuset og *familieretten* træffer afgørelse om anerkendelse i Danmark af udenlandske afgørelser, der er omfattet af konventionerne m.v. Se punkt 2.6. om Familieretshusets og familierettens opgaver m.v.

Gældsstyrelsen, der varetager restanceinddrivelsesmyndighedens opgaver efter gældsinddrivelsesloven, står for opkrævningen og inddrivelsen i Danmark af bidragskrav, der følger af udenlandske afgørelser, der anerkendes i Danmark efter konventionerne m.v., dog ikke i relation til visse nordiske bidragskrav, jf. punkt 2.6.1. Gældsstyrelsen er også modtagende myndighed i forhold til anmodninger om inddrivelse i Danmark efter den nordiske inddrivelseskonvention og kan være modtagende myndighed for anmodninger efter underholdspligtforordningen.

Udbetaling Danmark opkræver efter anmodning krav på underholdsbidrag på grundlag af en dansk, færøsk eller grønlandsk afgørelse eller aftale. Der henvises til § 2, stk. 1, nr. 1, i bidragsopkrævningsloven og til vejledning om opkrævning af danske bidragskrav. Derudover varetager Udbetaling Danmark efter § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven opkrævningen ved inddrivelsen i Danmark af visse nordiske bidragskrav.

Ankestyrelsen behandler efter § 23 a, stk. 1, i bidragsopkrævningsloven klager over de afgørelser, som Udbetaling Danmark træffer efter den lov. Denne klageadgang omfatter for det første afgørelser i relation til opkrævning på grundlag af en dansk, færøsk eller grønlandsk afgørelse eller aftale. For det andet omfatter klageadgangen afgørelser i relation til opkrævning af visse nordiske bidragskrav.

2.3. Forholdet mellem konventionerne m.v.

Den nordiske inddriveskonvention, underholdspligtforordningen og Haagerkonventionerne er fuldbyrdeskonventioner. Dette betyder, at konventionsstaterne er forpligtede til at inddrive underholdsbidrag på grundlag af en udenlandsk bidragsafgørelse, hvis betingelserne i konventionen m.v. er opfyldt. Det er således det udenlandske bidragsdokument, der danner grundlag for inddrivelsen.

FN-konventionen er i modsætning hertil alene en retshjælpskonvention. Konventionen indeholder således ikke en pligt til at anerkende og fuldbyrde bidragsafgørelser fra andre konventionsstater, men konventionen har til formål at lette inddrivelsen af bidrag ved hjælp af inddriveslandets eget bidragssystem.

I forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater erstatter underholdspligtforordningen Haagerkonventionerne af 1973 og 1958. Det betyder, at sager om inddrivelse af bidrag fra en EU-medlemsstat skal behandles efter forordningen, idet krav fra Finland og Sverige dog i stedet kan behandles efter den nordiske inddriveskonvention.

I nogle situationer er flere konventioner anvendelige samtidig, hvorfor der i anmodningen om inddrivelse kan være henvist til flere konventioner. Hvis der søges om inddrivelse efter flere konventioner – eller med en generel henvisning til internationale aftaler om fuldbyrdelse – skal den konvention, der umiddelbart stiller bidragsmodtageren bedst, anvendes.

2.4. Administrativt samarbejde

Det administrative samarbejde om konventionerne m.v. er forankret i de centralmyndigheder, som de deltagende stater har udpeget.

Samarbejdet mellem centralmyndighederne har generelt til formål at fremme samarbejdet efter konventionen mellem de kompetente myndigheder i konventionsstaterne.

I relation til konkrete inddrivesager modtager og videresender centralmyndighederne anmodninger om inddrivelse. En anmodning om inddrivelse i Danmark af et udenlandsk bidrag sendes derfor som udgangspunkt til den danske centralmyndighed (Familiereetshuset), der videresender anmodningen til den danske myndighed, der skal behandle den.

Der kan ikke stilles krav om, at en anmodning om inddrivelse i Danmark af et udenlandsk bidragskrav fremsendes gennem centralmyndigheden i det pågældende land. En bidragsmodtager, der bor i Danmark, og som ønsker et udenlandsk bidragskrav omfattet af konventionssamarbejdet inddrevet i Danmark, kan således indgive anmodningen herom til den kompetente danske myndighed, dvs. Familiereetshuset eller Gældsstyrelsen.

Flere steder i vejledningen er det nævnt, at det kan være nødvendigt at indhente oplysning om udenlandsk ret, f.eks. om forældelsesreglerne i det land, hvor afgørelsen er truffet. Hverken den nordiske inddriveskonvention, Haagerkonventionerne og FN-konventionen indeholder regler om samarbejde om indhentelse af sådanne oplysninger. Underholdspligtforordningen indeholder i kapitel VII bestemmelser om samarbejde mellem centralmyndighederne i EU-medlemsstaterne, herunder om indhentelse af oplysninger, men disse bestemmelser finder ikke anvendelse for Danmark, jf. punkt 4.1.

Danske myndigheder kan søge at fremskaffe oplysninger om udenlandsk ret m.v. gennem centralmyndigheden for den pågældende konvention i den omhandlede konventionsstat eller gennem den danske ambassade for den pågældende stat.

Er det ikke muligt at indhente oplysningerne fra centralmyndigheden eller ambassaden, kan oplysningerne søges indhentet gennem den i Haag den 18. marts 1970 vedtagne konvention om bevisoptagelse i

udlandet i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, jf. bekendtgørelse nr. 117 af 7. december 1973, Lovtidende C. Oplysninger om konventionen findes på hch.net.

Til brug for udarbejdelse af en anmodning om inddrivelse af en udenlandsk bidragsafgørelse i Danmark kan den udenlandske myndighed have brug for oplysninger om bidragsbetaleren i Danmark, f.eks. adresse, arbejdsgiver, løn og formue.

Sådanne anmodninger indgives som udgangspunkt til Familieretshuset, der kan bede den danske myndighed, som er i besiddelse af de omhandlede oplysninger, om enten at besvare henvendelsen direkte over for den udenlandske myndighed eller om at indsende en udtalelse til brug for Familieretshusets besvarelse af anmodningen.

Oplysningerne videregives kun til den udenlandske myndighed, hvis betingelserne herfor i følgende love m.v. er opfyldt:

- Forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014).
- Offentlighedsloven (Lov om offentlighed i forvaltningen, jf. lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 med senere ændringer),
- Databeskyttelsesloven (Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018).
- Databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger).

2.5. Hvornår kan der foretages inddrivelse i Danmark?

Efter § 2, stk. 1, i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen kan der foretages opkrævning i Danmark på grundlag af en afgørelse, der er omfattet af den nordiske inddrivelseskonvention eller af Haagerkonventionerne, når bidragsbetaleren bor eller opholder sig i Danmark, eller når bidragsbetaleren har aktiver i Danmark eller modtager løn m.v. fra en arbejdsgiver i Danmark, som vil kunne være genstand for udpantning eller lønindeholdelse.

Tilsvarende gælder i relation til underholdspligtforordningen, jf. § 1, stk. 2, i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen.

Det er således uden betydning for behandlingen af en sag om inddrivelse af et udenlandsk bidragskrav i Danmark, om bidragsmodtageren bor i udlandet eller her i landet.

Når et bidrag skal inddrives i Danmark, sker inddrivelsen efter gældsinddrivelsesloven, jf. punkt 9.

2.6. Behandlingen af sager i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

I det følgende beskrives behandlingen af sager i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v.

Overordnet set drejer det sig om to typer af afgørelser:

- Afgørelse om, hvorvidt betingelserne i den pågældende konvention m.v. for at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk bidragsafgørelse er opfyldt. Når disse betingelser er opfyldt, kan det bidragskrav, der følger af den udenlandske bidragsafgørelse, inddrives i Danmark.
- Afgørelse om eksistensen og størrelsen af det bidragskrav, der følger af den udenlandske bidragsafgørelse.

Når det er fastslået, at et udenlandsk bidragskrav kan inddrives i Danmark, står Gældsstyrelsen for inddrivelsen af kravet efter reglerne herom i gældsinddrivelsesloven. Denne inddrivelse beskrives overordnet i punkt 9.

Som nævnt i punkt 1 behandles sager om opkrævning i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske krav på børne- og ægtefællebidrag m.v. af Familieretshuset og familieretten. Endvidere deltager Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark i et vist omfang i behandlingen af disse sager.

I punkt 2.6.1. beskrives fordelingen af afgørelseskompetencen mellem Familieretshuset, familieretten, Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark i sager om opkrævning i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske bidragskrav.

I punkt 2.6.2. beskrives Familieretshusets behandling af disse sager og muligheden for domstolsprøvelse af Familieretshusets afgørelser.

2.6.1. Kompetencen til at behandle opkrævnings- og inddrivelsessager

I det følgende beskrives Familieretshusets, familierettens, Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af sager om opkrævning i relation til inddrivelse i Danmark af udenlandske bidragskrav.

I punkt 2.6.1.1. beskrives de generelle regler om fordelingen af afgørelseskompetencen i det familieretlige system mellem Familieretshuset og familieretten.

I punkt 2.6.1.2. beskrives Familieretshusets, familierettens, Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af sager efter de enkelte konventioner m.v.

Med hensyn til Udbetaling Danmark følger det af § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven, at Udbetaling Danmark varetager opkrævningen ved inddrivelsen i Danmark af visse nordiske bidragskrav. Det drejer sig om situationer, hvor bidraget er baseret på en afgørelse, der er omfattet af den nordiske inddrivelseskonvention, og Udbetaling Danmark har modtaget en anmodning om forskudsvis udbetaling af hele eller dele af bidraget efter § 11, stk. 3, i børnetilskudsloven.

Dette skal ses i lyset af, at efter § 11, stk. 1 og 2, i børnetilskudsloven kan et bidrag til et barns underhold, der er fastsat efter børnebidragsloven, efter ansøgning udbetales af Udbetaling Danmark til bidragsmodtageren, når det ikke betales på forfaldsdagen. Efter bestemmelsens stk. 3 kan det ved overenskomst med andre stater bestemmes, at et udenlandsk bidragsdokument, der i vedkommende land danner grundlag for retslig inddrivelse af et bidrag, kan sidestilles med et dansk bidragsdokument ved forskudsvis udbetaling af bidrag. Danmark har indgået en overenskomst efter stk. 3 med Finland, Island, Norge og Sverige. Efter lovens § 12, jf. § 5, er forskudsvis udbetaling af børnebidrag bl.a. som udgangspunkt betinget af, at barnet faktisk opholder sig her i landet, og at bidragsmodtageren har fast bopæl her i landet.

Det afgørende for, at et bidragskrav er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven, er, at bidragsmodtageren har anmodet om at få bidraget udbetalt forskudsvist. Afslås anmodningen, fordi betingelserne for forskudsvist udbetaling af bidraget ikke er opfyldt, påbegynder Udbetaling Danmark i stedet opkrævning af bidraget.

Udbetaling Danmarks kompetence til at opkræve nordiske bidragskrav omfatter alle bidrag, der indgår i den afgørelse eller aftale, der henvises til i anmodningen om forskudsvis udbetaling. Dette omfatter også krav, der ikke kan udbetales forskudsvist, navnlig krav på uddannelsesbidrag, ægtefællebidrag og erstatning for sagsomkostninger.

Derimod omfatter kompetencen ikke bidragskrav, når der ikke anmodes om forskudsvis udbetaling af nogen del af kravet. Det vil i praksis navnlig være tilfældet, når bidragsmodtageren ikke bor i Danmark.

I relation til opkrævningen af nordiske bidragskrav træffer Udbetaling Danmark afgørelse om henstand og afdragsvis betaling samt om suspension af opkrævningen, hvis bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod eksistensen af bidragskravet. Derimod træffer Udbetaling Danmark ikke afgørelse om indsigelser mod eksistensen af nordiske bidragskrav. Disse afgørelser træffes efter § 2, stk. 3, og § 23 a, stk. 3, i bidragsopkrævningsloven af Familieretshuset eller familieretten.

Ankestyrelsen behandler efter § 23 a, stk. 1, i bidragsopkrævningsloven klager over de afgørelser, som Udbetaling Danmark træffer i relation til opkrævning af ovennævnte nordiske bidragskrav. I forbindelse med behandlingen af en sådan klagesag tager Ankestyrelsen også stilling til klager over Udbetaling Danmarks behandling af den omhandlede sag.

2.6.1.1. Generelle regler om fordelingen af afgørelseskompetencen i det familieretlige system mellem Familieretshuset og familieretten

Det er et centralt element i det familieretlige system, at Familieretshuset ved modtagelsen af en sag foretager en visitation af sagen, jf. § 4 i Familieretshusloven.

Ved visitationen fastlægges, om der er tale om en enkel sag, der skal behandles som en § 5-sag, eller om en mindre enkel sag, der skal behandles som en § 6-sag. Behandlingen af § 5-sager og § 6-sager er nærmere beskrevet i punkt 4 og 5 i vejledning om Familieretshuset. Det bemærkes, at en sag kan visiteres til behandling sammen som en § 7-sag, hvis sagen skal behandles sammen med en sag efter forældreansvarsloven. Der henvises til punkt 3 i vejledning om Familieretshuset.

Visitationen af sagen er i udgangspunktet baseret på den screening, der foretages af alle sager, som Familieretshuset modtager. I screeningen identificeres bl.a. sager, der er omfattet af den lovbestemte visitation i § 6, stk. 2, i Familieretshusloven.

På baggrund af screeningen foretages en manuel visitation af sagen.

Hvis parterne har andre sager under behandling i Familieretshuset, f.eks. en sag om forældremyndighed eller børnebidrag, kan en inddrivelsessag efter § 4, stk. 3, i Familieretshusloven visiteres til behandling sammen med disse sager, hvis det findes hensigtsmæssigt.

Familieretshuset skal efter § 14 i Familieretshusloven visitere sagen hurtigst muligt og så vidt muligt inden fem hverdage efter modtagelsen. Når sagen er visiteret, skal Familieretshuset orientere parterne om visitationen, og hvilken betydning visitationen af sagen har for sagsbehandlingen m.v.

Familieretshuset kan efter § 4, stk. 2, i Familieretshusloven ændre visitationen af sagen under Familieretshusets behandling af sagen. Det gælder dog ikke en sag, der er omfattet af den lovbestemte visitation i § 6, stk. 2, i Familieretshusloven.

Beslutninger om visitation kan ikke påklages administrativt og kan heller ikke indbringes for familieretten til prøvelse.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.3. i vejledning om Familieretshuset.

2.6.1.2. Familieretshusets, familierettens, Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks afgørelseskompetence i inddrivelsessager

2.6.1.2.1. Den nordiske inddrivelseskonvention

Efter kapitel 4 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen indgives anmodning om inddrivelse i Danmark på grundlag af en afgørelse om underholdsbidrag, der er omfattet af den nordiske inddrivelseskonvention, til

Gældsstyrelsen. Anmodningen indgives dog til Udbetaling Danmark, hvis den er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven, der omfatter visse nordiske bidragskrav, jf. punkt 2.6.1.

Efter § 2, stk. 2, i bidragsopkrævningsloven opkræver Gældsstyrelsen krav på underholdsbidrag, der er omfattet af lovens § 1, stk. 2, der bl.a. omfatter den nordiske inddrivelseskonvention. Efter lovens § 2, stk. 1, nr. 2, opkræver Udbetaling Danmark dog som nævnt visse nordiske bidragskrav.

Om opkrævningen henvises til punkt 2.1.3.

Betaler bidragsbetaleren ikke kravet, inddriver Gældsstyrelsen kravet efter reglerne herom i gældsinddrivelsesloven.

Bidragsbetaleren kan fremsætte indsigelser mod opkrævningen og inddrivelsen. Overordnet set drejer indsigelserne sig om følgende:

- Hvorvidt betingelserne i den pågældende konvention m.v. for at anerkende og fuldbyrde den udenlandsk bidragsafgørelse er opfyldt.
- Eksistensen og størrelsen af det bidragskrav, der følger af den udenlandske bidragsafgørelse.

Indsigelser om kravet indgives efter kapitel 4 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen til Familieretshuset.

Efter § 2, stk. 3, i bidragsopkrævningsloven træffes afgørelse om indsigelser mod eksistensen af kravet efter lovens § 23 a, stk. 3, efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshusloven af enten Familieretshuset eller familieretten. Der henvises til punkt 2.6.2.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark fortsætter som udgangspunkt behandlingen af sagen, selvom bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod inddrivelsen.

Under opkrævningen kan Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen. Endvidere kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen efter reglerne herom i gældsinddrivelsesloven. Der henvises endvidere til punkt 3.5.

2.6.1.2.2. Haagerkonventionerne

Efter kapitel 5 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen indgives anmodning om inddrivelse i Danmark på grundlag af en afgørelse om underholdspligt, der er omfattet af Haagerkonventionen af 1958 eller Haagerkonventionen af 1973 til Familieretshuset.

Der skal indledningsvist tages stilling til, om afgørelsen opfylder konventionens betingelser for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark. Familieretshuset forelægger spørgsmålet herom for bidragsbetaleren.

Bidragsbetaleren kan fremsætte indsigelser mod inddrivelsen. Overordnet set drejer indsigelserne sig om følgende:

- Hvorvidt betingelserne i den pågældende konvention m.v. for at anerkende og fuldbyrde den udenlandsk bidragsafgørelse er opfyldt.
- Eksistensen og størrelsen af det bidragskrav, der følger af den udenlandske bidragsafgørelse.

Efter § 2, stk. 3, i bidragsopkrævningsloven træffes afgørelse om indsigelser mod eksistensen af kravet efter lovens § 23 a, stk. 3, efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshusloven af enten Familieretshuset eller familieretten. Der henvises til punkt 2.6.2.

Når Familieretshuset eller familieretten har truffet en afgørelse, hvorefter den udenlandske afgørelse opfylder konventionens betingelser for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark, og denne afgørelse

kan fuldbyrdes, overdrager Familieretshuset sagen til Gældsstyrelsen, der opkræver kravet, jf. punkt 2.1.3. Betaler bidragsbetaleren ikke kravet, inddriver Gældsstyrelsen kravet efter reglerne herom i gældsinddrivelsesloven.

Om tidspunktet for, hvornår Familieretshusets eller familierettens afgørelser kan fuldbyrdes, henvises til punkt. 2.6.3. og 2.6.4.

Der henvises endvidere til punkt 5.5. om indsigelser mod inddrivelse efter konventionen.

2.6.1.2.3. Underholdspligtforordningen

Reglerne om inddrivelse i Danmark af bidragskrav, der er omfattet af underholdspligtforordningen, findes i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen.

Sager om inddrivelse i Danmark af udenlandske bidragskrav efter forordningen behandles i to spor:

- Forordningens kapitel IV, afdeling 1.
- Forordningens kapitel IV, afdeling 2.

Dette er beskrevet i punkt 4.1.

Inddrivelse efter forordningens kapitel IV, afdeling 1 – bekendtgørelsens § 2

Anmodning om inddrivelse efter forordningens kapitel IV, afdeling 1, indgives til Familieretshuset eller Gældsstyrelsen. Anmodningen indgives dog til Udbetaling Danmark, hvis den er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven, der omfatter visse nordiske bidragskrav, jf. punkt 2.6.1.

Er anmodningen indgivet til Familieretshuset, videresender Familieretshuset anmodningen til Gældsstyrelsen henholdsvis Udbetaling Danmark, når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 20, foreligger. Om artikel 20 henvises til punkt 4.2.2.

Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark opkræver det krav, som følger af den udenlandske afgørelse, når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 20, foreligger. Dette gælder uanset, om Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark har modtaget anmodningen direkte fra bidragsmodtageren eller fra Familieretshuset.

Betaler bidragsbetaleren ikke kravet, og etableres der ikke en betalingsordning, inddriver Gældsstyrelsen kravet efter bestemmelserne i gældsinddrivelsesloven.

Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark forelægger sagen for Familieretshuset, hvis det er åbenbart, at kravene i forordningen ikke er opfyldt.

Hvis bidragsbetaleren under opkrævningen eller inddrivelsen fremsætter indsigelser om bidragskravet, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark sagen for Familieretshuset med henblik på, at der træffes afgørelse om indsigelserne, herunder om afslag på eller suspension af opkrævningen eller inddrivelsen, jf. forordningens artikel 21.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark fortsætter som udgangspunkt behandlingen af sagen, selvom bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod inddrivelsen.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark kan dog efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen. Endvidere kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen efter reglerne i gældsinddrivelsesloven.

Efter bekendtgørelsens § 6 træffes afgørelser i sager efter § 2 efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshusloven af enten Familieretshuset eller familieretten. Dette gælder dog ikke afgørelser, som Gældsstyrelsen træffer efter gældsinddrivelsesloven. Der henvises endvidere til punkt 2.6.2.

Inddrivelse efter forordningens kapitel IV, afdeling 2 – bekendtgørelsens §§ 3 og 4

Anmodning om inddrivelse efter forordningens kapitel IV, afdeling 2, indgives til Familieretshuset. Behandlingen af en anmodning kan afslås, hvis det er åbenbart, at kravene i forordningen ikke er opfyldt.

Når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 28, foreligger, erklærer Familieretshuset afgørelsen for eksigibel, jf. forordningens artikel 30. Der er her tale om en lovbestemt visitation efter § 6, stk. 2, nr. 9, i Familieretshusloven. Det er således altid Familieretshuset, der efter § 26 i Familieretshusloven træffer afgørelse efter forordningens artikel 30. Disse afgørelser kan Familieretshuset således ikke indbringe for familieretten til afgørelse efter § 27, stk. 2, i Familieretshusloven.

Har Familieretshuset ikke inden for fristerne i forordningens artikel 32, stk. 5, modtaget en anmodning om at få afgørelsen efter forordningens artikel 30 indbragt for familieretten, videresender Familieretshuset anmodningen om inddrivelse til Gældsstyrelsen. Anmodningen videresendes dog til Udbetaling Danmark, hvis den er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2, i bidragsopkrævningsloven, der omfatter visse nordiske bidragskrav, jf. punkt 2.6.1. Om forordningens artikel 32, stk. 5, henvises til punkt 4.3.3.1.

Er Familieretshusets afgørelse efter artikel 30 indbragt for familieretten, og stadfæstes afgørelsen, videresender Familieretshuset inddrivelsesansøgningen til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark.

Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark opkræver det krav, som følger af den udenlandske afgørelse

Betaler bidragsbetaleren ikke kravet, og etableres der ikke en betalingsordning, inddriver Gældsstyrelsen kravet efter bestemmelserne i gældsinddrivelsesloven.

I tiden, indtil fristen i forordningens artikel 32, stk. 5, for at appellere Familieretshusets afgørelse efter artikel 30 om eksigibilitet er udløbet, eller indtil en eventuel appel er afgjort, kan Gældsstyrelsen foretage udpantning efter gældsinddrivelsesloven.

Hvis bidragsbetaleren under opkrævning eller inddrivelse på grundlag af en afgørelse, der er erklæret for eksigibel efter forordningens artikel 30, fremsætter indsigelser om bidragskravet eller bestrider afgørelsen om eksigibilitet, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark sagen for Familieretshuset med henblik på, at der træffes afgørelse om indsigelserne, herunder om afslag på eller suspension af opkrævningen eller inddrivelsen.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark fortsætter som udgangspunkt behandlingen af sagen, selvom bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod inddrivelsen.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark kan dog efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen. Endvidere kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen efter reglerne i gældsinddrivelsesloven.

Efter bekendtgørelsens § 6 træffes afgørelser i sager efter §§ 3 og 4 efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshusloven af enten Familieretshuset eller familieretten. Dette gælder dog ikke afgørelser, som Familieretshuset træffer efter artikel 30, eller som Gældsstyrelsen træffer efter gældsinddrivelsesloven.

2.6.2. Familieretshusets behandling af inddrivelsessager og domstolsprøvelse af Familieretshusets afgørelser m.v.

Sagsbehandling og domstolsprøvelse

§ 5-sager er enkle sager, hvor parterne er enige. Disse sager afslutter Familieretshuset f.eks. ved at udstede et dokument til bekræftelse af aftalen, jf. kapitel 8 i Familieretshusloven. Denne mulighed anvendes i praksis stort set ikke i de sager, der beskrives i denne vejledning.

I § 6-sager foretager Familieretshuset sagsoplysning og tilbyder parterne rådgivning eller konflikthåndtering. Der henvises til § 26 i Familieretshusloven.

Hvis parterne ikke med Familieretshusets støtte kan nå til enighed om en løsning, skal Familieretshuset træffe afgørelse eller indbringe sagen for familieretten til afgørelse, når sagen er oplyst. Det er Familieretshuset, der beslutter, hvornår sagen er oplyst, og der ikke er grundlag for at fortsætte forligsbestræbelserne.

Afgørelsen træffes som udgangspunkt af Familieretshuset, jf. § 26 i Familieretshusloven. Det gælder dog ikke, hvis sagen indeholder komplicerede juridiske eller faktiske problemstillinger, såsom komplicerede spørgsmål om at nægte at anerkende en udenlandsk bidragsafgørelse under henvisning til, at anerkendelse af afgørelsen vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public). Sådanne sager skal Familieretshuset indbringe for familieretten til afgørelse, jf. § 27, stk. 2, nr. 1, i Familieretshusloven. Ligeledes træffes afgørelsen af familieretten, hvis inddrivelsessagen behandles sammen med f.eks. en sag om forældremyndighed eller bidrag, hvor afgørelsen træffes af familieretten, jf. § 27, stk. 2, nr. 3, i Familieretshusloven.

Det er Familieretshuset, der foretager vurderingen af, hvorvidt en sag indeholder komplicerede faktiske eller juridiske problemstillinger. I vurderingen skal der særligt lægges vægt på, om afgørelsen af retssikkerhedsmæssige hensyn skal træffes af familieretten.

Hvis afgørelse i sagen træffes af Familieretshuset, kan en part efter § 39 i Familieretshusloven anmode om, at afgørelsen indbringes for familieretten til prøvelse. Der henvises endvidere til § 23 a, stk. 4, i bidragsopkrævningsloven, hvorefter Familieretshusets afgørelser efter loven kan indbringes for familieretten til prøvelse efter bestemmelserne i kapitel 12 (§§ 39-41) i Familieretshusloven. § 7, 1. pkt., i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen indeholder en tilsvarende bestemmelse.

Anmodningen om, at afgørelsen indbringes for familieretten til prøvelse, skal indgives til Familieretshuset inden fire uger efter, at parten har fået meddelelse om afgørelsen. Dette følger af § 41, stk. 1, i Familieretshusloven. Familieretshuset skal dog i alle tilfælde indbringe sagen, da familieretten efter § 448 d, stk. 1, 1. pkt., i retsplejeloven i særlige tilfælde kan behandle sagen, uanset at anmodningen er indgivet for sent.

Familieretshuset har efter § 41, stk. 2, i Familieretshusloven mulighed for at tillægge en anmodning om at indbringe Familieretshusets afgørelse for familieretten opsættende virkning. Anvendelse af bestemmelsen forudsætter, at anmodningen er indgivet inden for fire ugers fristen.

Familieretshuset har, når der modtages en anmodning om indbringelse af Familieretshusets afgørelse for familieretten, i visse tilfælde efter § 41, stk. 3, i Familieretshusloven mulighed for at genoptage behandlingen af sagen. Det gælder, når anmodningen indeholder en ansøgning, som Familieretshuset ikke har taget stilling til, anmodningen indeholder væsentlige nye oplysninger, sagen indeholder væsentlige oplysninger, som Familieretshuset ikke har taget stilling til, eller der er begået sagsbehandlingsfejl, der kan have haft betydning for afgørelsen.

Det bemærkes, at det følger af § 6, stk. 2, nr. 9, i Familieretshusloven, at afgørelser om eksigibilitet, der træffes efter artikel 30 i underholdspligtforordningen, visiteres til behandling i Familieretshuset, der

efter § 26 i Familieretshusloven træffer afgørelsen. Der er her tale om en lovbestemt visitation. Disse afgørelser kan Familieretshuset således ikke indbringe for familieretten til afgørelse efter § 27, stk. 2, i Familieretshusloven. § 41, stk. 1-3, i Familieretshusloven og § 448 d, stk. 1, 2. pkt., i retsplejeloven gælder ikke for de afgørelser, som Familieretshuset træffer efter forordningens artikel 30. Der henvises til § 41, stk. 5, i Familieretshusloven og § 448 d, stk. 1, 2. pkt., i retsplejeloven. I disse sager gælder i stedet en appelfrist på 30 eller 45 dage. Dette følger af forordningens artikel 32, stk. 5, der er beskrevet i punkt 4.3.3.1.

Det følger af § 23 a, stk. 2, i bidragsopkrævningsloven og § 5 i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen, at ved Familieretshusets behandling af sager efter loven og bekendtgørelsen finder bestemmelserne i Familieretshusloven anvendelse.

Når en sag indbringes for familieretten til afgørelse eller prøvelse, sender Familieretshuset sagens akter til familieretten og angiver endvidere, hvilke parter der efter § 448 a i retsplejeloven anses som henholdsvis sagsøger og sagsøgte. Familieretshuset skal ved indbringelse af sagen for familieretten vejlede parterne om muligheden for at søge fri proces, herunder om de økonomiske betingelser herfor. Indbringelse af sager for familieretten er nærmere behandlet i punkt 5 i vejledning om Familieretshuset.

§ 7-sager indbringer Familieretshuset efter § 32 i Familieretshusloven for familieretten til afgørelse. Behandlingen af § 7-sager er nærmere beskrevet i punkt 6 i vejledning om Familieretshuset.

Processuel skadevirkning

Det er et grundlæggende princip i forvaltningsretten, at myndighederne skal indhente de oplysninger, der er nødvendige for at afgøre en sag. Dette princip kaldes officialmaksimen. Familieretshuset har således pligt til at tilvejebringe et tilstrækkeligt fyldestgørende retligt og faktisk grundlag til, at der kan træffes en fuldt forsvarlig og lovlig bidragsafgørelse.

Familieretshuset kan anmode en part om oplysninger om vedkommendes egne forhold. Hvis parten undlader at give oplysningerne til Familieretshuset, kan Familieretshuset efter § 11 i Familieretshusloven træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag (processuel skadevirkning). Dette kan blandt andet indebære, at der i et vist omfang træffes afgørelse til fordel for den anden part i sagen. Familieretshuset skal fortsat sikre, at sagen er tilstrækkeligt belyst, sådan at det er forsvarligt at træffe afgørelse i sagen.

Familieretshusets anvendelse af processuel skadevirkning er nærmere beskrevet i punkt 9 i vejledning om Familieretshuset.

2.6.3. Virknings- og fuldbyrdelsestidspunkt for Familieretshusets afgørelser

Familieretshusets afgørelser i sager om inddrivelse af udenlandske bidragskrav har efter § 34, stk. 1 og 2, i Familieretshusloven virkning fra afgørelsestidspunktet, medmindre Familieretshuset fastsætter andet i afgørelsen. Afgørelser efter § 34, stk. 1 og 2, i Familieretshusloven kan efter § 38 i Familieretshusloven fuldbyrdes fra virkningstidspunktet.

Efter § 34, stk. 3, i Familieretshusloven finder bestemmelserne i stk. 1 og 2 ikke anvendelse for afgørelser om eksigibilitet efter artikel 30 i underholdspligtforordningen. Sådanne afgørelser får virkning ved udløbet af de ufravigelige appelfrister, der følger af forordningens artikel 32, stk. 5, der er beskrevet i punkt 4.3.3.1.

2.6.4. Fuldbyrdelsestidspunkt for familierettens afgørelser

Som nævnt i punkt 2.6.2. kan internationale inddrivelsessager indbringes for familieretten til afgørelse, og Familieretshusets afgørelser i disse sager kan indbringes for familieretten til prøvelse.

Efter § 454, stk. 1, i retsplejeloven er ankefristen i sager afgjort af familieretten fire uger, jf. § 372, stk. 1, i retsplejeloven. Ankefristen regnes fra dommens afsigelse.

Det fremgår af § 480, stk. 1, i retsplejeloven, at domme, herunder domme afsagt af familieretten, kan fuldbyrdes, når fuldbyrdelsesfristen er udløbet, medmindre dommen forinden er anket. Fuldbyrdelsesfristen er 14 dage efter dagen for dommens afsigelse, medmindre andet er bestemt i dommen. Efter praksis medregnes dagen for domsafsigelsen ikke i fuldbyrdelsesfristen, og derfor skal fulde 14 dage være forløbet, før dommen kan fuldbyrdes. En dom, der f.eks. er afsagt tirsdag den 10. kan således fuldbyrdes onsdag den 25.

Efter § 480, stk. 2, i retsplejeloven kan det i en dom bestemmes, at dommen skal kunne fuldbyrdes, selv om den ankes inden fuldbyrdelsesfristens udløb.

Efter § 367, stk. 1, 4. pkt., i retsplejeloven har anmodning om genoptagelse af en sag samme virkning, som anke har efter § 480 i retsplejeloven.

2.6.5. Fremsættelse af indsigelser og anmodninger om domstolsprøvelse

Efter § 23 d i bidragsopkrævningsloven skal indsigelser efter lovens § 2, stk. 3, mod eksistensen af et bidragskrav indgives til den myndighed, der opkræver underholdsbidraget, dvs. enten Udbetaling Danmark eller Gældsstyrelsen. Den pågældende myndighed indsender indsigelsen med sagens akter til Familieretshuset.

Med hensyn til domstolsprøvelse af Familieretshusets afgørelser efter bidragsopkrævningsloven om indsigelser mod eksistensen af udenlandske bidragskrav fremgår det af lovens § 23 c, stk. 1, at anmodning om indbringelse af sådanne afgørelser for familieretten til prøvelse indgives til Familieretshuset ved anvendelse af den digitale løsning, som Familieretshuset stiller til rådighed (digital selvbetjening). Behandlingen af sådanne indsigelser er overordnet beskrevet i punkt 2.6.1. og 2.6.2.

§ 23 c i bidragsopkrævningsloven om anvendelse af digital selvbetjening gælder ikke for sager, der behandles efter underholdspligtforordningen.

Anmodninger om domstolsprøvelse, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af Familieretshuset. Det gælder dog ikke, hvis borgeren er omfattet af bestemmelserne i 23 c, stk. 2 eller 3.

Efter bestemmelsen i stk. 2 skal Familieretshuset tilbyde, at anmodningen kan indgives på anden måde end digitalt, hvis der foreligger særlige forhold, der gør, at parten ikke må kunne forventes at anvende digital selvbetjening.

Efter bestemmelsens stk. 3 skal Familieretshuset herudover undlade at afvise en henvendelse, der ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare fordele for Familieretshuset ved at modtage anmodningen på anden måde end digitalt.

Det er Familieretshuset, der ud fra et konkret skøn vurderer, om en anmodning er omfattet af bestemmelserne i stk. 2 og 3. Ved vurderingen af, om der foreligger særlige forhold, skal der lægges vægt på partens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom medarbejderen hos Familieretshuset ud fra en helhedsvurdering af parten må bedømme, om parten kan indgive en anmodning digitalt efter modtagelse af hjælp hertil. Vurderingen heraf vil normalt kunne foretages ved Familieretshusets umiddelbare kontakt med parten. Dette vil således som udgangspunkt kunne ske uden yderligere undersøgelser.

Muligheden for at undtage fra kravet om anvendelse af digital selvbetjening skal imødekomme parter med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om parter med særlige handicap, herunder både psykiske og fysiske funktionsnedsættelser.

Parter med særlige behov kan for eksempel også være parter, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte parter, parter med psykiske lidelser, hjemløse, parter med sprogveskelligheder m.v. Der foreligger særlige forhold for disse parter, hvis hjælp eller medbetjening fra Familieretshuset konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital indgivelse af en anmodning. I visse tilfælde vil Familieretshuset umiddelbart kunne vurdere, at en part ikke vil kunne indgive en anmodning digitalt, uden at Familieretshuset først har forsøgt medbetjening. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de parter, der har særlige behov, der gør, at parten ikke kan indgive en anmodning digitalt. Tilsvarende vil der også være parter fra de nævnte grupper, der kan indgive en anmodning digitalt, eventuelt efter medhjælp, og derfor skal indgive en anmodning digitalt.

Et eksempel på, hvor der kan foreligge særlige forhold, der gør, at en part ikke kan indgive en anmodning digitalt, er en gangbesværet uden PC eller uden digitale kundskaber, der henvender sig telefonisk til Familieretshuset for at blive undtaget fra at indgive en anmodning digitalt.

Særlige forhold vil eksempelvis også kunne foreligge, hvor en socialt udsat part ikke selv kan indgive en anmodning digitalt, og det ikke giver mening at forlange, at parten henvender sig eksempelvis på borgerservice eller biblioteket for at få hjælp til digital indgivelse af anmodningen. Særlige forhold kan endvidere foreligge, hvor en part er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor parten ikke kan indgive en anmodning digitalt. Der vil være situationer, hvor det er de sociale myndigheder, sagsbehandlere eller andre, der sørger for, at parten alligevel får søgt på anden vis eksempelvis telefonisk, ved personligt fremmøde eller skriftligt i et fysisk dokument.

Også hvor der er tale om parter med store sprogveskelligheder, herunder parter der ikke behersker dansk eller et andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen, eller som lider af svær ordblindhed, kan Familieretshuset i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

En sag om inddrivelse af underholdsbidrag i Danmark kan behandles her i landet, selvom den, der indgiver anmodningen, er udenlandsk statsborger med bopæl i udlandet. Personer med bopæl i udlandet kan ikke få NemID, medmindre de har et dansk personnummer enten på grund af tidligere bopælsregistrering i Danmark eller på grund af et tildelt administrativt personnummer. Det må derfor anses for et særligt forhold, at de pågældende borgere ikke kan få NemID og derfor ikke kan anvende den digitale løsning. Forudsætningen for at få offentligt digital signatur (eksempelvis NemID) er, at borgeren er over 15 år, at borgeren har et dansk personnummer og dermed er registreret i CPR, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Det bemærkes, at Færøerne har deres eget folkeregistreringssystem og ikke er en del af CPR, men at mange færinger har personnumre på grund af tidligere ophold i eller forbindelse til Danmark. Lov om Det Centrale Personregister er delvist sat i kraft for Grønland. En part, der bor i Grønland, er derfor i besiddelse af dansk personnummer og kan få NemID.

Hvor der foreligger særlige forhold, er det Familieretshuset, der beslutter på hvilken måde, anmodningen i givet fald skal indgives. Familieretshuset kan således frit tilrettelægge proceduren i forbindelse med henvendelser, der ikke er omfattet af kravet om digital selvbetjening. Familieretshuset kan herunder kræve, at anmodningen skal være skriftlig.

Familieretshuset skal ved anvisning af alternativ kommunikationskanal tage hensyn til den enkelte parts veskelligheder, herunder årsagen til at parten ikke kan indgive anmodningen digitalt. Afhængig af om-

stændighederne kan det f.eks. være nødvendigt at modtage en anmodning telefonisk eller ved personlig betjening.

Udover særlige forhold hos parten kan der også helt ekstraordinært forekomme situationer, hvor omstændighederne ved anmodningen eller Familieretshusets forhold gør, at anmodningen ikke kan ske ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om, at Familieretshusets digitale selvbetjeningsløsning ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende kan Familieretshuset eksempelvis anvise parten en anden måde at indgive en anmodning på, hvis Familieretshusets selvbetjeningsløsning er ude af drift. Der vil i sådanne tilfælde være tale om, at der ud fra en samlet vurdering er klare økonomiske fordele ved at modtage anmodningen ikke-digitalt.

Kravet om anvendelse af digital selvbetjening medfører ikke, at alle bilag til anmodningen også kan indgives digitalt. Det fremgår af den digitale selvbetjeningsløsning, hvilke dokumenter der kan eller skal indgives digitalt, og hvilke dokumenter der skal fremlægges i original.

Familieretshusets afgørelse om at afvise en henvendelse, fordi den ikke er indgivet ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, kan indbringes for familieretten til prøvelse. Der henvises til punkt 2.6.2.

Det fremgår af 23 c, stk. 4, i bidragsopkrævningsloven, at en anmodning, der er indgivet ved digital selvbetjening, anses for at være kommet frem til Familieretshuset, når den er tilgængelig for Familieretshuset – det vil sige fra det tidspunkt, hvor Familieretshuset har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af anmodningen. Det er således uden betydning, om eller hvornår Familieretshuset gør sig bekendt med indholdet af anmodningen.

En digital anmodning vil normalt være tilgængelig for Familieretshuset på det tidspunkt, hvor Familieretshuset kan behandle eller læse anmodningen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk via den digitale selvbetjeningsløsning. En anmodning, der først er tilgængelig efter kl. 24:00, anses normalt først for modtaget den dag, anmodningen er tilgængelig. En digital anmodning, der er tilgængelig i Familieretshusets system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder i Familieretshuset og gør sig bekendt med anmodningen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en anmodning er kommet frem.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital anmodning ikke fastlægges som følge af problemer med Familieretshusets it-system eller andre lignende problemer, må anmodningen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor anmodningen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme afsenderen til skade, at en anmodning modtages på et senere tidspunkt, hvis dette skyldes systemnedbrud hos Familieretshuset.

Som beskrevet ovenfor er en anmodning i visse situationer undtaget fra kravet om digital selvbetjening. I disse situationer er det vigtigt, at Familieretshuset datostempler anmodningen korrekt på modtagelsesdagen.

Uanset om en anmodning er indgivet digitalt eller i undtagelsestilfælde på en blanket eller på anden måde, er det vigtigt, at modtagelsestidspunktet og modtagelsesdagen ved digitale anmodninger samt modtagelsesdagen ved ikke-digitale anmodninger kan konstateres, da dette bl.a. har betydning for afgørelsen af, om en frist er overholdt. Dette har betydning for overholdelse af fristen for at anmode om domstolsprøvelse efter §§ 39 og 41 i Familieretshusloven af en afgørelse truffet af Familieretshuset. Der henvises til punkt 2.6.2.

Hvis en ikke-digital anmodning modtages i Familieretshusets åbningstid, må anmodningen anses for at være modtaget denne dag. Modtages den ikke-digitale anmodning efter ophør af åbningstiden, må anmodningen normalt anses som modtaget første hverdag derefter.

2.6.6. Overgang fra opkrævning hos udbetaling Danmark til inddrivelse hos Gældsstyrelsen

Det følger af §§ 1 og 2 i gældsinddrivelsesloven, at underholdsbidrag og ægtefællebidrag inddrives af Gældsstyrelsen. Dette omfatter også udenlandske krav på underholdsbidrag.

Når et nordisk bidragskrav opkræves af Udbetaling Danmark, kommer Gældsstyrelsen først ind i billedet, når Udbetaling Danmark har udtømt mulighederne for at opkræve kravet, f.eks. når bidragsbetaleren ikke reagerer på Udbetaling Danmarks henvendelser, ikke betaler bidraget, ikke indgår en betalingsordning eller ikke overholder en betalingsordning. Først på dette tidspunkt har kravet udviklet sig til en restance, som Udbetaling Danmark skal overdrage til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Overdragelsen af et krav til Gældsstyrelsen er reguleret af kapitel 1 og 2 i inddrivelsesbekendtgørelsen.

Det følger af § 2, stk. 3, i gældsinddrivelsesloven, at fordringer overdrages til Gældsstyrelsen, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført.

3. Inddrivelse i Danmark efter den nordiske inddrivelseskonvention

3.1. Generelt

Den nordiske inddrivelseskonvention er en fuldbyrdelseskonvention, hvorefter de nordiske lande har forpligtet sig til at inddrive bidrag på grundlag af de andre nordiske landes bidragsafgørelser. Det følger således af konventionens artikel 1, at en retskraftig bidragsafgørelse, der er truffet i et af de nordiske lande, umiddelbart skal anerkendes i de andre nordiske lande.

Inddrivelsen sker efter konventionens artikel 4 efter den lovgivning, som gælder i det land, hvor inddrivelsen skal finde sted. I Danmark indledes en inddrivelsessag med, at bidragskravet opkræves efter opkrævningsloven, mens inddrivelsen sker efter gældsinddrivelsesloven, jf. punkt 9.

Behandlingen af sager efter konventionen er reguleret af kapitel 4 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen. Om behandlingen af disse sager henvises endvidere til punkt 2.6.

3.2. Konventionens anvendelsesområde

Konventionen omfatter efter artikel 1 underholdsbidrag til:

- Nuværende ægtefælle.
- Tidligere ægtefælle.
- Barn.
- Stedbarn.
- Barnets mor.

Endvidere omfatter konventionen efter artikel 5 bidrag til barselfærd samt til barnets uddannelse, dåb, konfirmation, sygdom og begravelse eller i anden særlig anledning.

Det er ikke en betingelse for inddrivelse i Danmark efter konventionen, at der er tale om en bidragstype, som kendes i Danmark. Det afgørende er alene, at det pågældende bidrag vil kunne inddrives i oprindelseslandet.

Endelig omfatter konventionen efter artikel 6 inddrivelse af erstatning for sagsomkostninger, som er pålagt bidragsbetaleren i forbindelse med afgørelsen om bidragspligt. Sådanne sagsomkostninger inddrives ligeledes efter konventionen.

Konventionen omfatter efter artikel 1 følgende bidragsdokumenter:

- Retskraftig dom.
- Administrativ beslutning.
- Aftale, der er godkendt af en administrativ myndighed, eller anden skriftlig aftale.
- Endnu ikke retskraftig dom eller en af retten afsagt kendelse eller beslutning, som kan fuldbyrdes efter reglerne om retskraftige domme.

Det er en betingelse, at afgørelsen m.v. kan fuldbyrdes i oprindelseslandet.

Konventionen omfatter efter artikel 2, stk. 3, også situationer, hvor det bidrag, der søges inddrevet, tilkommer det offentlige, der f.eks. har udbetalt bidraget forskudsvist til bidragsmodtageren, og derefter er indtrådt i retten til bidraget.

3.3. Anmodning om inddrivelse efter konventionen

Anmodningen om inddrivelse indgives til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, jf. § 6 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen. Det er beskrevet i punkt 2.6.1., hvilke sager Udbetaling Danmark behandler.

Anmodningen skal indeholde følgende:

- Bekræftet kopi eller afskrift af bidragsdokumentet. Der er normalt ikke behov for at få fremlagt de originale dokumenter.
- Opgørelse af det beløb, der søges inddrevet med angivelse af, hvilke perioder bidraget vedrører. Skal der inddrives bidrag til flere bidragsmodtagere, skal der fremsendes en opgørelse for hver bidragsmodtager. I det omfang bidraget er blevet forskudsvist udbetalt efter bidragstilskudsloven, opgøres kravet af Udbetaling Danmark. Det skal fremgå af opgørelsen, hvilken del af bidraget der tilkommer henholdsvis bidragsmodtageren og Udbetaling Danmark.

3.4. Gældsstyrelsens opgaver i forbindelse med inddrivelsen

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark skal indledningsvis sikre sig, at de formelle betingelser for at opkræve og inddrive bidraget er opfyldt. Dette betyder, at der skal være tale om en bidragstype og en bidragsafgørelse, der er omfattet af konventionen, og at afgørelsen kan fuldbyrdes i oprindelseslandet, jf. punkt 3.2.

Herefter opkræver Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark bidraget hos bidragsbetaleren. Med hensyn til opkrævningen henvises til punkt 2.1.3. Betales bidraget ikke, inddriver Gældsstyrelsen bidraget. Denne inddrivelse skal ske efter de samme regler, som gælder for inddrivelse efter en dansk afgørelse, dvs. gældsinddrivelsesloven.

Bidragsbetalerens eventuelle indsigelser mod kravets eksistens og størrelse fremsættes over for Familieretshuset. Der henvises til punkt 3.5.

3.5. Afgørelsen af indsigelser mod bidragskravet

Den nordiske inddrivelseskonvention indeholder ikke bestemmelser om afslag på inddrivelse af afgørelser fra de øvrige nordiske lande.

Den oprindelige bestemmelse i artikel 1, stk. 2, om afslag på inddrivelse, når den udenlandske afgørelse var i strid med en anden afgørelse om bidraget, blev ophævet ved overenskomsten fra 2000. Uanset

dette kan et nordisk bidrag ikke inddrives i Danmark, i det omfang der i Danmark er truffet en anden afgørelse om bidraget, f.eks. en afgørelse om at nedsætte bidraget. Det samme gælder en udenlandsk bidragsafgørelse, der anerkendes i Danmark, typisk efter en af de konventioner, der er omtalt i punkt 2.1.3.

Det fremgår af artikel 69, stk. 3, i underholdspligtforordningen, at Danmark, Finland og Sverige i deres indbyrdes forhold fortsat kan anvende den nordiske inddrivelseskonvention, men anvendelsen af konventionen kan dog ikke fratage bidragsbetaleren den beskyttelse, som forordningens artikel 19 og 21 giver bidragsbetaleren:

- Artikel 19 handler om mulighed for genoptagelse af udeblivelsesdomme og er beskrevet i punkt 4.2.3. og 4.2.6.
- Artikel 21 handler om indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse og er behandlet i punkt 4.2.5.3.2.

I forhold til inddrivelse af en bidragsafgørelse fra Island og Norge må det antages, at inddrivelse i hvert fald kan nægtes, hvis afgørelsen er truffet, uden at bidragsbetaleren (modparten) har været til stede (udeblivelsesdom), og bidragsbetaleren ikke inden afgørelsen var blevet gjort bekendt med kravet i så god tid, at bidragsbetaleren havde mulighed for at varetage sine interesser i sagen.

Med hensyn til indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse henvises til punkt 4.2.5.3.2., idet spørgsmål om forældelse i forhold til afgørelser fra Island og Norge dog behandles som beskrevet i punkt 4.3.4.

Om fremsættelse og behandlingen af indsigelser henvises til punkt 2.6.

4. Inddrivelse i Danmark efter underholdspligtforordningen

4.1. Generelt

Underholdspligtforordningen er en fuldbyrdelseskonvention, hvorefter alle EU-medlemsstater har forpligtet sig til at inddrive bidrag på grundlag af bidragsafgørelser fra de andre medlemsstater.

Inddrivelsen sker efter den lovgivning, som gælder i det land, hvor inddrivelsen skal finde sted. I Danmark sker inddrivelsen således efter gældsinddrivelsesloven, jf. punkt 9.

Underholdspligtforordningen er omfattet af Danmarks retsforbehold og gælder derfor ikke for Danmark. Det fremgår dog af § 1, stk. 1, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. lovekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018, at bestemmelserne i forordningen gælder her i landet. Efter lovens § 1, stk. 2, gælder forordningens kapitel III om lovvalg og kapitel VII om samarbejde mellem centralmyndigheder ikke her i landet. Bestemmelserne i forordningens artikel 2 om definitioner og kapitel IX om almindelige og afsluttende bestemmelser gælder kun, i det omfang de vedrører kompetence, anerkendelse, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser samt adgang til domstolsprøvelse.

Til forordningen er tilknyttet Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt (Haagerprotokollen af 2007). Alle EU-medlemsstaterne har tiltrådt denne protokol, bortset fra Danmark. Protokollen er optrykt i Den Europæiske Unions Tidende, L 192 af 16. december 2009, side 51.

Underholdspligtforordningsbekendtgørelsen indeholder regler om danske myndigheders behandling af sager om inddrivelse i Danmark af udenlandske bidragskrav efter underholdspligtforordningen. Behandlingen af disse sager er beskrevet i punkt 4.2. og 4.3. Der henvises endvidere til punkt 2.6.

Ender sagen med en afgørelse om, at forordningens betingelser for inddrivelse ikke er opfyldt, vejleder Familieretshuset bidragsmodtageren om muligheden for at indgive ansøgning om fastsættelse af bidrag efter dansk ret, hvis der er international kompetence til at behandle en sådan ansøgning i Danmark. Der henvises til vejledning om international kompetence i sager om børne- og ægtefællebidrag.

4.1.1. Forordningens anvendelsesområde

Efter forordningens artikel 1, stk. 1, finder forordningen anvendelse på underholdspligt, der udspringer af et familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab.

Forordningen finder således også anvendelse på bidragstyper, der ikke kendes i dansk ret, f.eks. bidrag til forsørgelsen af forældre eller søskende eller til forsørgelsen af et barn, der er fyldt 18 år, men som ikke er under uddannelse.

Det følger af artikel 2, stk. 1, nr. 1-3, at forordningen finder anvendelse på retsafgørelser, retsforlig og officielt bekræftede dokumenter.

Forordningen finder som udgangspunkt ikke anvendelse på administrative myndigheder og deres afgørelser. Efter artikel 2, stk. 2, kan begrebet ret dog også omfatte administrative myndigheder med kompetence i sager vedrørende underholdspligt, der opfylder en række betingelser, samt afgørelser truffet af disse myndigheder. Det drejer sig om administrative myndigheder i Finland, Storbritannien og Sverige, der er opført i bilag X til forordningen.

Det følger af artikel 64, at i forbindelse med en anmodning om inddrivelse af en afgørelse omfatter den bidragsberettigede (dvs. bidragsmodtageren) også offentlige organer, som handler på vegne af en person, der er berettiget til underholdsbidrag, og offentlige organer, der har ret til at få godtgjort beløb, der er udbetalt til bidragsmodtageren i stedet for bidrag. De nærmere betingelser for, at en offentlig myndighed m.v. kan anmode om inddrivelse efter forordningen, fremgår af artikel 64, stk. 2-4.

Forordningens kapitel IV indeholder bestemmelser om anerkendelse, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser omfattet af forordningen.

Kapitlet er inddelt i tre afdelinger:

- Afdeling 1 finder anvendelse på afgørelser truffet i en medlemsstat, der er bundet af Haagerprotokollen af 2007, jf. punkt 4.2. Afdeling 1 anvendes således på afgørelser fra alle EU-medlemsstater, bortset fra Danmark. Afdeling 1 finder efter artikel 75, stk. 1, endvidere kun anvendelse, når retssagen om bidraget er anlagt fra og med den 18. juni 2011.
- Afdeling 2 finder anvendelse på afgørelser truffet i en medlemsstat, der ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007, hvilket kun er Danmark. Afdeling 2 finder endvidere anvendelse på ældre afgørelser, jf. punkt 4.1.2. og 4.3.
- Afdeling 3 indeholder fælles bestemmelser for de to afdelinger.

4.1.2. Forordningens anvendelse på ældre afgørelser

Efter artikel 75 finder forordningen som udgangspunkt kun anvendelse på retssager m.v., der er anlagt fra og med den 18. juni 2011. Anmodninger om inddrivelse på grundlag af en bidragsafgørelse truffet i en sådan retssag behandles efter forordningens kapitel IV, afdeling 1, jf. punkt 4.2.

Efter forordningens artikel 75, stk. 2, finder reglerne i forordningens kapitel IV, afdeling 2, jf. punkt 4.3., anvendelse for følgende afgørelser:

- Afgørelser truffet i EU-medlemsstaterne inden den 18. juni 2011, hvis der er anmodet om anerkendelse og en afgørelse om eksigibilitet fra denne dato.

- Afgørelser truffet fra og med den 18. juni 2011 som følge af procedurer, der er indledt inden denne dato.

I relation til begge situationer er det en betingelse, at afgørelsen var omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen) for så vidt angår anerkendelse og fuldbyrdelse.

Denne betingelse er opfyldt, hvis at afgørelsen var omfattet af Bruxelles I-forordningen i forholdet mellem Danmark og den medlemsstat, hvor afgørelsen er truffet. Bruxelles I-forordningen trådte i kraft for Danmark den 1. juli 2007 som følge af en aftale mellem EU og Danmark. Det betyder, at underholdspligtforordningens kapitel IV, afdeling 2, finder anvendelse på anmodninger om inddrivelse på grundlag af danske bidragsafgørelser, der er omfattet af overgangsbestemmelsen i artikel 66 i Bruxelles I-forordningen.

I forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater indeholder artikel 9 i parallelaftalen vedrørende Bruxelles I-forordningen følgende overgangsbestemmelse, der træder i stedet for forordningens artikel 66:

”Artikel 9

Overgangsbestemmelser

1. Denne aftale finder kun anvendelse på retssager, der er anlagt, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt efter aftalens ikrafttræden.
2. I forbindelse med retssager, der er anlagt i domsstaten før denne aftales ikrafttræden, skal retsafgørelser, som er truffet efter aftalens ikrafttræden, dog anerkendes og fuldbyrdes i overensstemmelse med denne aftale:
 - a) såfremt retssagen i domsstaten er anlagt efter Bruxelles-konventionens eller Lugano-konventionens ikrafttræden i både domsstaten og den medlemsstat, som anmodningen er rettet til
 - b) i alle andre tilfælde, såfremt de anvendte kompetenceregler er i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i denne aftale eller i en konvention, der, da sagen blev anlagt, var gældende mellem domsstaten og den medlemsstat, som anmodningen er rettet til. ”

Der henvises til Aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, der er offentliggjort som bilag 1 til lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018.

4.2. Inddrivelse efter kapitel IV, afdeling 1

4.2.1. Anvendelsesområdet for afdeling 1

Underholdspligtforordningens kapitel IV, afdeling 1, omfatter anmodninger om inddrivelse på grundlag af bidragsafgørelser, der er truffet i de øvrige EU-medlemsstater. Efter artikel 75 finder forordningen kun anvendelse på retssager, der er anlagt fra og med den 18. juni 2011. Anmodninger om inddrivelse på grundlag af en bidragsafgørelse truffet i en sådan retssag behandles efter reglerne i afdeling 1.

Afdeling 1 finder også anvendelse på retsforlig, der er godkendt eller indgået fra og med den 18. juni 2011, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udarbejdet fra og med den 18. juni 2011.

4.2.2. Indgivelse af en anmodning efter afdeling 1

En anmodning om inddrivelse af en afgørelse efter afdeling 1 indgives til Familieretshuset, Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, jf. § 2, stk. 1, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen. Det er i punkt 2.6.1. beskrevet, hvilke anmodninger Udbetaling Danmark behandler. Det er ved dommen TFA2016. 239 fastslået, at anmodningen ikke kan indgives til fogedretten med henblik på tvangsfuldbyrdelse efter reglerne herom i retsplejeloven.

Efter forordningens artikel 20 skal anmodningen indeholde følgende:

- En kopi af afgørelsen, der opfylder betingelserne med hensyn til dens ægthed. Ved modtagelsen af anmodningen kan afgørelsen ikke kræves oversat til dansk.
- Et uddrag af afgørelsen. Uddraget skal være udstedt af den ret, der har truffet afgørelsen, og det skal være udstedt på formularen i bilag I til forordningen. Formularen skal være oversat til dansk.
- En opgørelse af bidragskravet med angivelse af datoen for opgørelsen.

Familieretshuset, Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark foretager ikke yderligere i sagen, før disse dokumenter er fremlagt.

Det bemærkes, at Danmark har meddelt Kommissionen, at Danmark i relation til artikel 20 accepterer dokumenter på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk. Der henvises til punkt 2.1.4.

Er anmodningen indgivet til Familieretshuset, videresender Familieretshuset efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, anmodningen til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 20, foreligger.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark opkræver efter bekendtgørelsens § 2, stk. 3, 1. pkt., det bidragskrav, som følger af retsafgørelsen, når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 20, foreligger. Dette omfatter både situationer, hvor anmodningen er indgivet til Familieretshuset og videresendt til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, og hvor anmodningen er indgivet direkte til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark.

Efter forordningens artikel 17 er en afgørelse truffet i en medlemsstat, der er bundet af Haagerprotokollen af 2007, og som er eksigibel i denne medlemsstat, eksigibel i en anden medlemsstat, uden at der kræves en afgørelse om, at afgørelsen kan fuldbyrdes (afgørelse om eksigibilitet). Dette indebærer, at bidragsbetaleren ikke kan fremsætte indsigelser mod, at den udenlandske afgørelse anerkendes og fuldbyrdes i Danmark. Den udenlandske afgørelse skal således fuldbyrdes uden eksekvatur, dvs. uden prøvelse af betingelserne for fuldbyrdelse. Bidragsbetaleren kan dog fremsætte indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse, jf. punkt 4.2.5.

Forordningen indeholder ikke bestemmelser om, i hvilke situationer en EU-medlemsstat skal behandle en inddrivelsesansøgning efter underholdspligtforordningen, men det må antages, at danske myndigheder skal behandle anmodninger om inddrivelse efter forordningen i følgende situationer:

- Bidragsbetaleren bor eller opholder sig i Danmark.
- Bidragsbetaleren har aktiver i Danmark, som vil kunne være genstand for udpantning efter § 11 i gældsinddrivelsesloven.
- Bidragsbetaleren modtager fra en arbejdsgiver m.v. i Danmark løn m.v., som vil kunne være genstand for indeholdelse efter § 10 i gældsinddrivelsesloven.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 4, kan behandlingen af en anmodning endvidere afslås, hvis det er åbenbart, at kravene i forordningen ikke er opfyldt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis anmodningen ikke er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

4.2.3. Opkrævning hos Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark opkræver det bidragskrav, som følger af afgørelsen, hos bidragsbetaleren, jf. underholdspligtforordningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3. Anmodningen med alle bilag skal være vedlagt den første opkrævning.

Når Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark sender den første opkrævning af bidragskravet til bidragsbetaleren, skal bidragsbetaleren orienteres om muligheden for efter forordningens artikel 19 at anmode om fornyet prøvelse af den udenlandske afgørelse ved den kompetente ret i den stat, hvor afgørelsen er truffet. Samtidig skal bidragsbetaleren orienteres om, at bidragsbetaleren selv skal indgive denne anmodning til den kompetente ret, og at anmodningen ikke kan indgives til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark.

Indgives anmodningen alligevel til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, skal den straks afvises, og bidragsbetaleren skal henvises til selv at indgive anmodningen til den kompetente ret.

Oplysning om den kompetente ret i den stat, hvor afgørelsen er truffet, findes på https://e-justice.europa.eu/content_maintenance_obligations-355-da.do?clang=da.

Bidragsbetaleren skal samtidig orienteres om fristen for indgivelse af en anmodning om fornyet prøvelse efter artikel 19, jf. bestemmelsens stk. 2:

”Fristen for at anmode om fornyet prøvelse løber fra den dag, hvor sagsøgte reelt fik kendskab til indholdet af retsafgørelsen, og hvor han havde mulighed for at reagere, og senest fra den dag, hvor der første gang blev truffet en fuldbyrdelsesforanstaltning, hvorved der blev lagt beslag på hans aktiver, helt eller delvist. Sagsøgte skal reagere straks og under alle omstændigheder inden 45 dage. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden.”

Fastslår den udenlandske ret, at fornyet prøvelse er berettiget, er den afgørelse, der søges inddrevet, efter bestemmelsens stk. 3, 2. del, automatisk annulleret, hvorfor opkrævningen og inddrivelsen skal standses.

Om fornyet prøvelse efter artikel 19 henvises til punkt 4.2.6.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark skal fortsætte opkrævningen og inddrivelsen, selvom bidragsbetaleren anmoder om fornyet prøvelse. En anmodning om fornyet prøvelse har således ikke opsættende virkning.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark kan dog efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen. Endvidere kan Gældsstyrelsen beslutte, at indsigelser mod kravets eksistens og størrelse tillægges opsættende virkning, hvis der er en begrundet formodning om, at kravet ikke er opgjort korrekt eller ikke eksisterer, jf. § 2, stk. 2, 3. pkt., i gældsinddrivelsesloven. Hvis der opstår spørgsmål om fornyet prøvelse, kan Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark henvise bidragsbetaleren til at kontakte Familieretshuset for nærmere vejledning.

Hvis bidragsbetaleren ikke betaler bidragskravet, og der ikke indgås aftale om afdragsvis betaling eller henstand, overgår sagen til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, jf. punkt 4.2.4.

4.2.4. Inddrivelse hos Gældsstyrelsen

Efter forordningens artikel 41 fuldbyrdes den udenlandske afgørelse på samme betingelser som en afgørelse, der er truffet i Danmark. Inddrivelse af bidragskravet foretages derfor af Gældsstyrelsen efter bestemmelserne i gældsinddrivelsesloven.

Selvom bidragsbetaleren under behandlingen af inddrivelsessagen indgiver en anmodning om fornyet prøvelse til den kompetente myndighed i udlandet efter forordningens artikel 19, jf. punkt 4.2.3., skal Gældsstyrelsen fortsætte inddrivelsen. En anmodning om fornyet prøvelse har således ikke opsættende virkning.

Gældsstyrelsen kan beslutte, at en anmodning om fornyet prøvelse tillægges opsættende virkning, hvis der er en begrundet formodning om, at kravet ikke eksisterer, fordi den udenlandske myndighed vil genoptage sagen. Der henvises til § 2, stk. 2, 3. pkt., i gældsinddrivelsesloven.

Efter forordningens artikel 43 har inddrivelse af omkostninger ikke forrang for inddrivelse af bidrag.

4.2.5. Indsigelser mod afgørelser omfattet af afdeling 1

4.2.5.1. Bidragsbetalerens indsigelser

Overordnet set kan bidragsbetaleren fremsætte to slags indsigelser:

- Indsigelse mod anerkendelsen af den udenlandske afgørelse.
- Indsigelse mod bidragskravets eksistens og størrelse.

En indsigelse mod anerkendelsen af den udenlandske afgørelse kan f.eks. bygge på følgende:

- Afgørelsen er truffet, selvom bidragsbetaleren ikke var inddraget i sagen og derfor ikke havde mulighed for at varetage sine interesser i sagen.
- Inddrivelse af afgørelsen vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public). Der henvises til punkt 8.
- Afgørelsen er opnået ved svig.

En indsigelse mod bidragskravets eksistens og størrelse kan f.eks. bygge på følgende (se punkt 4.2.5.3.2.):

- Bidraget er helt eller delvist bortfaldet efter loven i den stat, hvor afgørelsen er truffet, f.eks. fordi bidragsperioden er udløbet.
- Bidraget er helt eller delvist bortfaldet ved en senere afgørelse eller aftale.
- Bidraget er helt eller delvist betalt.
- Bidraget er helt eller delvist forældet.
- Størrelsen af bidragskravet er opgjort forkert f.eks. på grund af fejl ved indeksering eller kursomregning.
- Ændrede forhold hos en af parterne.

Efter artikel 42 kan en afgørelse truffet i en medlemsstat ikke efterprøves med hensyn til sagens realitet i den medlemsstat, hvor der anmodes om inddrivelse. I forbindelse med behandlingen af en indsigelse mod inddrivelse af et udenlandsk bidrag kan der derfor ikke tages stilling til, om afgørelsen var korrekt efter det pågældende lands lovgivning.

4.2.5.2. Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af indsigelser

Hvis bidragsbetaleren under opkrævningen eller inddrivelsen fremsætter indsigelser mod bidragskravet, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark sagen for Familieretshuset med henblik på, at der træffes afgørelse om indsigelsen, herunder om afslag på eller suspension af opkrævningen eller fuldbyrdelsen, jf. forordningens artikel 21, jf. § 2, stk. 5, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen.

Som nævnt i punkt 4.2.2. kan bidragsbetaleren ikke fremsætte indsigelser mod, at den udenlandske afgørelse anerkendes og fuldbyrdes i Danmark. Uanset dette skal Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark forelægge sagen for Familieretshuset, hvis bidragsbetaleren fremsætter indsigelse mod anerkendelsen og fuldbyrdelsen af afgørelsen.

Hvis indsigelsen kun vedrører anerkendelsen af den udenlandske afgørelse, skal Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark uanset forelæggelsen for Familieretshuset fortsætte opkrævningen og inddrivelsen.

Vedrører indsigelsen bidragskravet eksistens og størrelse eller både anerkendelsen af den udenlandske afgørelse og kravets eksistens og størrelse, kan sagen sættes i bero, indtil der er truffet afgørelse om indsigelsen. Opkrævningen og inddrivelsen af en eventuel ubestridt del af kravet kan dog fortsættes.

Vedrører indsigelsen Gældsstyrelsens administration, er det dog Landsskatteretten, der efter § 17 i gældsinddrivelsesloven træffer afgørelse om indsigelsen, forudsat at Gældsstyrelsen har truffet afgørelse om det forhold, som indsigelsen indeholder. § 17 kan f.eks. finde anvendelse ved spørgsmål om betaling, der er foretaget, og forældelse, kan være indtrådt, under Gældsstyrelsens behandling af sagen.

Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark fortsætter som udgangspunkt behandlingen af sagen, selvom bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod inddrivelsen. Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark kan dog efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen. Endvidere kan Gældsstyrelsen under inddrivelsen beslutte, at indsigelser mod kravets eksistens og størrelse tillægges opsættende virkning, hvis der er en begrundet formodning om, at kravet ikke er opgjort korrekt eller ikke eksisterer, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, 3. pkt. Dette gælder uanset, om indsigelsen skal behandles af Gældsstyrelsen eller Familieretshuset.

4.2.5.3. Behandling af indsigelser i det familieretlige system

Efter § 2, stk. 5, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen forelægges indsigelser mod bidragskravet for Familieretshuset. Om indgivelsen og behandlingen af sådanne sager henvises til punkt 2.6., herunder om sagen afgøres af Familieretshuset eller familieretten.

Efter forordningens artikel 66 kan Familieretshuset kun anmode parterne om oversættelse af dokumenter til dansk eller et andet nordisk sprog (se punkt 2.1), hvis denne oversættelse skønnes nødvendig for, at der kan træffes afgørelse, eller for at bidragsbetaleren kan varetage sine interesser i sagen.

4.2.5.3.1. Indsigelse vedrører kun anerkendelsen af den udenlandske afgørelse

Hvis indsigelsen kun vedrører anerkendelsen af den udenlandske afgørelse, afvises indsigelsen under henvisning til forordningens artikel 17, stk. 1. Efter denne bestemmelse kan bidragsbetaleren ikke fremsætte indsigelser mod, at den udenlandske afgørelse anerkendes og fuldbyrdes i Danmark, jf. punkt 4.2.2.

Familieretshuset sender meddelelse om afgørelsen til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, der som udgangspunkt fortsætter behandlingen af sagen, jf. punkt 4.2.5.2. Hvis afgørelsen er truffet af domstolene, er det også Familieretshuset, der sender meddelelsen til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark.

Hvis indsigelsen vedrører en situation, der er omfattet af forordningens artikel 19, skal Familieretshuset orientere bidragsbetaleren om retten til at anmode om fornyet prøvelse af den udenlandske afgørelse samt orientere om fristen for at indgive en sådan anmodning, jf. punkt 4.2.3.

4.2.5.3.2. Indsigelse mod bidragskravets eksistens og størrelse

Behandlingen af indsigelser mod fordringens eksistens og størrelse er reguleret af forordningens artikel 21. Efter bestemmelsens stk. 1 behandles sådanne indsigelser efter dansk ret.

Medmindre indsigelsen kan afvises som grundløs, skal Familieretshuset forelægge indsigelsen for bidragsmodtageren. Afviser bidragsmodtageren indsigelsen, skal der træffes afgørelse om indsigelsen.

Det er som udgangspunkt bidragsbetaleren, der skal godtgøre indsigelsen, men bevisbyrden kan vende, jf. nærmere nedenfor.

I det følgende gives eksempler på indsigelser mod et bidragskrav og retningslinjer for behandlingen af sådanne indsigelser. Listen er ikke udtømmende:

Bidraget er bortfaldet efter loven i den stat, hvor afgørelsen er truffet

Et bidrag kan f.eks. bortfalde automatisk uden en afgørelse i følgende situationer:

- Den tidsmæssige udstrækning af bidragspligten er udløbet, f.eks. fordi barnet bliver myndigt.
- Betingelserne for fortsat at skulle betale bidrag er ikke længere opfyldt, f.eks. fordi bidragsmodtageren har indgået ægteskab eller ikke længere er under uddannelse.
- Bidragspligten er bortfaldet, fordi barnet er afgået ved døden eller er blevet bortadopteret.

Om et bidrag er bortfaldet automatisk, eller om bortfald af bidraget forudsætter en ny afgørelse, afgøres efter loven i den EU-medlemsstat, hvor afgørelsen er truffet. Det bemærkes i den forbindelse, at bidragsafgørelsen i den pågældende stat kan være truffet efter lovgivningen i en anden stat end den stat, hvor afgørelsen er truffet. I så fald er det reglerne i denne anden stat, der skal anvendes. Lovvalsreglerne på bidragsområdet findes for alle EU-medlemsstater – undtagen Danmark – i Haagerprotokollen af 2007, jf. punkt 4.1. Se punkt 2.4. om indhentelse af oplysninger fra udlandet, f.eks. om udenlandsk ret.

Det er uden betydning for vurderingen af, om et bidrag er bortfaldet, om et dansk bidrag i en tilsvarende situation ville bortfalde automatisk, f.eks. fordi barnet er fyldt 18 år.

Bidraget er bortfaldet ved afgørelse

Efter forordningens artikel 21, stk. 2, kan inddrivelsen af den udenlandske afgørelse efter anmodning fra bidragsbetaleren helt eller delvist afslås, hvis inddrivelsen er uforenelig med en afgørelse truffet i Danmark eller uforenelig med en afgørelse truffet i en anden EU-medlemsstat eller et tredjeland, når denne afgørelse opfylder betingelserne for anerkendelse i Danmark i underholdspligtforordningen eller en af de konventioner, der er omtalt i punkt 2.1.3.

En afgørelse, der indebærer en ændring af en tidligere afgørelse om underholdspligt som følge af ændrede omstændigheder, anses ikke for at være en uforenelig afgørelse.

Bidraget er betalt eller bortfaldet ved aftale

Det er som udgangspunkt bidragsbetaleren, der skal godtgøre, at bidraget er betalt eller bortfaldet ved aftale. Bevisbyrden kan dog vende, hvis bidragsbetaleren f.eks. dokumenterer betalingen ved at forelægge kontoudtog m.v. I så fald kan det være op til bidragsmodtageren at bevise, at betalingerne ikke har fundet sted, eller at betalingerne ikke vedrørte bidraget, men et andet mellemværende mellem parterne.

I nogle sager er spørgsmålet, om der er indgået en aftale om helt eller delvist bortfald af bidraget. Sådanne spørgsmål afgøres efter almindelige aftaleretlige regler, herunder spørgsmål om bevisbyrde og bevisvurdering. Som udgangspunkt er det også her den part, der påstår, at der er indgået en aftale, som har bevisbyrden herfor. En parts påstand om, at der foreligger en aftale, bør altid forelægges for modparten med opfordring til at kommentere påstanden.

Bidraget er forældet

Efter artikel 21, stk. 2, skal inddrivelsen af den udenlandske afgørelse efter anmodning fra bidragsbetaleren helt eller delvis afslås, hvis retten til at fuldbyrde afgørelsen helt eller delvist er bortfaldet på grund af forældelse eller anden rettighedsfortabelse som følge af fristoverskridelse enten efter lovgivningen i

den stat, hvor afgørelsen er truffet, eller efter dansk ret, alt efter hvilken lov der indeholder den længste forældelsesfrist, herunder de gunstigste regler om afbrydelse af forældelse. Hvis bidraget helt eller delvist er forældet efter dansk ret, skal Familieretshuset således indhente oplysninger om forældelsesreglerne i den stat, hvor afgørelsen er truffet, jf. punkt 2.4.

Spørgsmålet om forældelse skal således afgøres efter den stats forældelsesregler, som i den konkrete situation stiller bidragsmodtageren bedst.

Det bemærkes, at bidragsafgørelsen som nævnt ovenfor under punktet om bortfald af bidrag kan være truffet efter lovgivningen i en anden stat end den stat, hvor afgørelsen er truffet, men uanset dette følger det af artikel 21, stk. 2, at det i relation til bortfald af bidragskrav på grund af forældelse er forældelsesreglerne i den stat, hvor afgørelsen er truffet, der finder anvendelse.

Reglerne om forældelse af bidragskrav efter dansk ret findes i lov om forældelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 9. november 2015 med senere ændringer. Indholdet af disse regler er beskrevet i Skatteforvaltningens juridiske vejledning, jf. punkt 2.1.2.

Bidragets størrelse er forkert f.eks. på grund af fejl ved indeksering eller kursomregning

Opgørelsen af bidragskravet skal foretages efter loven i den stat, hvor afgørelsen er truffet. Dette indebærer, at bidraget skal betales i den valuta, som bidraget er fastsat i, ligesom det er reglerne om indeksering af bidraget i den stat, hvor afgørelsen er truffet, der finder anvendelse.

Det bemærkes, at bidragsafgørelsen som nævnt ovenfor under punktet om bortfald af bidrag kan være truffet efter lovgivningen i en anden stat end den stat, hvor afgørelsen er truffet. I så fald er det indekseringsreglerne i denne anden stat, der skal anvendes.

Ændrede forhold hos en af parterne

Hvis bidragsbetaleren eksempelvis anfører, at de personlige og økonomiske forhold har ændret sig væsentligt, og at bidraget derfor skal bortfalde eller nedsættes, f.eks. fordi barnet selv tjener penge og derfor kan forsørge sig selv, eller at en ægtefælle, der modtager ægtefællebidrag, har et økonomisk og personligt interesseløst forhold med en ny partner, skal Familieretshuset henvise bidragsbetaleren til at søge om nedsættelse eller bortfald af bidraget i et land, der har international kompetence til at behandle en ansøgning om nedsættelse eller bortfald af bidraget. I relation til EU-medlemsstaterne findes reglerne om international kompetence i forordningens kapitel II, der er beskrevet i vejledning om international kompetence i sager om børne- og ægtefællebidrag.

Indledning af en sådan sag medfører ikke automatisk suspension af opkrævningen og inddrivelsen i Danmark, men den myndighed, der behandler sagen, kan træffes afgørelse herom, jf. punkt 4.2.5.3.

Indsigelsen omfatter også anerkendelsen af den udenlandske afgørelse

Omfatter indsigelsen også anerkendelsen af den udenlandske afgørelse, behandles denne del af sagen som beskrevet i punkt 4.2.5.3.1. Henset til den korte frist for at fremsætte en anmodning om fornyet prøvelse efter forordningens artikel 19, jf. punkt 4.2.3., skal Familieretshuset straks orientere bidragsbetaleren om muligheden for at anmode om fornyet prøvelse ved den kompetente ret i domsstaten. Dette gælder også, selvom sagen endnu ikke er oplyst sådan, at der kan træffes afgørelse om den øvrige del af indsigelsen, eller sagen herom kan indbringes for familieretten til afgørelse.

4.2.5.4. Suspension af opkrævning og inddrivelse

Efter forordningens artikel 21 træffes afgørelse om suspension af opkrævning og inddrivelse her i landet efter dansk ret. Efter § 2, stk. 5, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen kan Familieretshuset træffe afgørelse om suspension af opkrævningen eller inddrivelsen, når der fremsættes indsigelser mod fordringen.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 6, kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen efter reglerne i gældsinddrivelsesloven. Under opkrævningen kan Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen.

Hel eller delvis suspension af opkrævning og inddrivelsen kan f.eks. komme på tale, hvis bidragsbetaleren rettidigt indgiver en anmodning om fornyet prøvelse af den udenlandske afgørelse efter forordningens artikel 19, der er beskrevet i punkt 4.2.3. og 4.2.6., og betingelserne for fornyet prøvelse skønnes at være opfyldt.

Endvidere skal inddrivelsen af den udenlandske afgørelse efter anmodning fra bidragsbetaleren suspenderes, hvis eksigibiliteten af afgørelsen er suspenderet i domsstaten.

Endelig kan inddrivelsen suspenderes helt eller delvist, hvis der rejses begrundede indsigelser mod kravets eksistens og størrelse.

Gældsstyrelsen kan beslutte, at indsigelser mod kravets eksistens og størrelse tillægges opsættende virkning, hvis der er en begrundet formodning om, at kravet ikke er opgjort korrekt eller ikke eksisterer, jf. § 2, stk. 2, 3. pkt., i gældsinddrivelsesloven.

4.2.6. Fornyet prøvelse efter artikel 19

Efter artikel 19 har bidragsbetaleren (dvs. sagsøgte) ret til at anmode om fornyet prøvelse af en "udeblivelsesdom".

Artikel 19 omfatter situationer, hvor bidragsbetaleren ikke har givet møde for den udenlandske ret eller ikke har svaret i sagen, hvis den er behandlet på skriftligt grundlag, og hvor:

- det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for bidragsbetaleren i så god tid og på en sådan måde, at bidragsbetaleren har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller
- bidragsbetaleren har været forhindret i at gøre indsigelse mod kravet om bidrag som følge af force majeure eller som følge af ekstraordinære omstændigheder, der ikke skyldes fejl fra bidragsbetalerens side.

Bidragsbetaleren kan dog ikke kræve fornyet prøvelse, hvis bidragsbetaleren har undladt at tage skridt til at anfægte afgørelsen, selvom bidragsbetaleren havde mulighed for at gøre det.

Efter bestemmelsens stk. 3, 1. del, forbliver en afgørelse virksom, hvis den kompetente ret i domsstaten afviser anmodningen om fornyet prøvelse.

Fastslår den udenlandske ret derimod, at fornyet prøvelse er berettiget, er afgørelsen efter stk. 3, 2. del automatisk annulleret, hvorfor opkrævningen og inddrivelsen skal standses.

4.3. Inddrivelse efter kapitel IV, afdeling 2

4.3.1. Anvendelsesområdet for afdeling 2

Underholdspligtforordningens kapitel IV, afdeling 2, omfatter anmodninger om inddrivelse på grundlag af bidragsafgørelser, der er truffet i en af de øvrige EU-medlemsstater inden den 18. juni 2011, ligesom afdeling 2 som udgangspunkt finder anvendelse på afgørelser truffet fra og med den 18. juni 2011, hvis afgørelsen udspringer af en sag, der er anlagt inden den 18. juni 2011.

Anvendelsesområdet for afdeling 2 er nærmere beskrevet i punkt 4.1.2.

4.3.2. Indgivelse af en anmodning efter afdeling 2

Anmodning om eksigibilitet og fuldbyrdelse af en afgørelse efter afdeling 2 indgives til Familieretshuset, jf. § 3, stk. 1, 1. pkt., i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen. Det er ved dommen TFA2016. 239 fastslået, at anmodningen ikke kan indgives til fogedretten.

Efter forordningens artikel 28 skal anmodningen indeholde følgende:

- En kopi af afgørelsen, der opfylder betingelserne med hensyn til dens ægthed. Ved modtagelsen af anmodningen kan afgørelsen ikke kræves oversat til dansk.
- Et uddrag af afgørelsen. Uddraget skal være udstedt af den ret, der har truffet afgørelsen, og det skal være udstedt på formularen i bilag II til forordningen. Formularen skal være oversat til dansk.

Det bemærkes, at Danmark har meddelt Kommissionen, at Danmark i relation til artikel 20 accepterer dokumenter på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk. Der henvises til punkt 2.1.2.

Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, 2. pkt., kan behandlingen af en anmodning afslås, hvis det er åbenbart, at kravene i forordningen ikke er opfyldt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis anmodningen ikke er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

Efter forordningens artikel 25 udsættes behandlingen af en inddrivelsessag, hvis afgørelsens eksigibilitet er suspenderet i domsstaten ved iværksættelse af appel.

4.3.3. Afgørelse om eksigibilitet

Efter artikel 23 anerkendes en bidragsafgørelse, der er truffet i en EU-medlemsstat, i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure. Bestrides anerkendelsen, kan bidragsbetaleren efter reglerne i afdeling 2 få fastslået, at afgørelsen skal anerkendes.

4.3.3.1. Familieretshusets behandling af en anmodning om eksigibilitet

Når de dokumenter, der er nævnt i forordningens artikel 28, jf. punkt 4.3.2., foreligger, erklærer Familieretshuset afgørelsen for eksigibel, jf. forordningens artikel 30, § 3, stk. 2, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen, og § 6, stk. 2, nr. 9, i Familieretshusloven.

Hvis der ikke er fremlagt et uddrag af afgørelsen, kan Familieretshuset efter forordningens artikel 29 fastsætte en frist for fremlæggelse af uddraget, medmindre uddraget ikke er nødvendigt, fordi sagen i øvrigt anses for tilstrækkeligt oplyst. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der foreligger en dansk oversættelse af den udenlandske afgørelse.

Det følger af artikel 30, at Familieretshuset erklærer den udenlandske afgørelse eksigibel, når dokumenterne nævnt i artikel 28 er fremlagt. Familieretshuset skal på dette stadie af sagen ikke foretage en prøvelse af, om den udenlandske afgørelse opfylder betingelserne for anerkendelse og fuldbyrdelse i artikel 24, og inden afgørelsen om eksigibilitet foretages der ikke høring af bidragsbetaleren. Der er således alene tale om en formalitetsprøvelse.

Når afgørelsen efter artikel 30 er truffet, kan bidragsbetaleren anmode om, at afgørelsen indbringes for familieretten til prøvelse efter § 39, stk. 1, 1. pkt., i Familieretshusloven. I den forbindelse kan bidragsbetaleren fremsætte indsigelser mod, at den udenlandske afgørelse er erklæret eksigibel.

Efter artikel 30 skal Familieretshuset træffe afgørelse om eksigibilitet senest inden 30 dage efter, at de i artikel 28 nævnte dokumenter foreligger.

Efter artikel 31 skal afgørelsen om eksigibilitet meddeles begge parter:

- Hvis Familieretshuset har erklæret afgørelsen for eksigibel, skal Familieretshuset underrette bidragsbetaleren om afgørelsen. Hvis bidragsbetaleren bor i Danmark, kan afgørelsen sendes til bidragsbetaleren i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper, dvs. med almindelig post eller til bidragsbetalerens digitale postkasse. Bor bidragsbetaleren ikke i Danmark, skal afgørelsen forkyndes for bidragsbetaleren efter forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager eller efter artikel 15 i Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål. Bor bidragsbetaleren i et land, der ikke er omfattet af forordningen eller konventionen, sendes afgørelsen dels som almindeligt brev og dels som rekommanderet brev med modtagelsesbevis. Fremgangsmåden ved forkyndelse er beskrevet i vejledning om forkyndelse i sager om børne- og ægtefællebidrag. Bidragsmodtageren underrettes om afgørelsen og orienteres om den videre behandling af sagen. Denne underretning gives i et almindeligt brev på engelsk, der sendes til den udenlandske (central)myndighed. Det er normalt ikke nødvendigt at sende en oversat udgave af afgørelsen til bidragsmodtageren på dette stadie af sagen.
- Hvis Familieretshuset afslår at erklære afgørelsen for eksigibel, skal bidragsmodtageren underrettes om afgørelsen på samme måde som en bidragsbetaler skal underrettes om, at en udenlandsk afgørelse er erklæret eksigibel, jf. ovenfor. Er anmodningen indgivet af en udenlandsk (central)myndighed, underrettes myndigheden ligeledes om afgørelsen. Underretning af denne myndighed kan dog ikke træde i stedet for underretning af bidragsmodtageren. Derimod underrettes bidragsbetaleren om afgørelsen ved almindeligt brev, uanset om bidragsbetaleren bor i Danmark eller udlandet. Bor bidragsbetaleren i Danmark, kan underretning også ske til bidragsbetalerens digital postkasse, jf. ovenfor.

En afgørelse om eksigibilitet eller om afslag på eksigibilitet skal indeholde oplysning om appelfrist, jf. forordningens artikel 32, stk. 5:

”En afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal appelleres inden 30 dage efter, at den er blevet forkyndt. Såfremt den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har sit sædvanlige opholdssted på en anden medlemsstats område end den, hvor retsafgørelsen er blevet erklæret for eksigibel, er fristen for appel 45 dage og løber fra den dag, hvor afgørelsen om eksigibilitet er blevet forkyndt for den pågældende personligt eller på hans opholdssted. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden.”

Ved fremsendelsen af afgørelsen til bidragsbetaleren skal der i begge situationer vedlægges en kopi af anmodningen med alle bilag.

4.3.3.2. Opgørelse af bidragskravet

Afgørelsen om eksigibilitet træffes uafhængigt af afgørelse om bidragskravet eksistens og størrelse. Afgørelsen om eksigibilitet kan således træffes, selvom der ikke er fremlagt en opgørelse af bidragskravet, eller selvom opgørelsen er mangelfuld:

- Hvis der er fremlagt en opgørelse af bidragskravet, skal Familieretshuset sende den til bidragsbetaleren sammen med afgørelsen om eksigibilitet som beskrevet i punkt 4.3.3.1. og anmode bidragsbetaleren

om at fremsætte eventuelle bemærkninger til opgørelsen inden for appelfristen i relation til afgørelsen om eksigibilitet.

- Hvis opgørelsen ikke er fremlagt, eller hvis opgørelsen er mangelfuld, orienterer Familieretshuset bidragsbetaleren eller den udenlandske myndighed om afgørelsen om eksigibilitet og anmoder samtidig om en opgørelse af bidragskravet eller om en revideret opgørelse.

4.3.3.3. Prøvelse af Familieretshusets afgørelse om eksigibilitet

Efter forordningens artikel 34 kan familieretten kun afslå at erklære en afgørelse for eksigibel eller ophæve Familieretshusets afgørelse om eksigibilitet, hvis en af betingelserne herfor i artikel 24 er opfyldt.

Efter artikel 24 kan en udenlandsk afgørelse ikke anerkendes – og dermed ikke erklæres eksigibel – i følgende situationer:

- a) Anerkendelse af afgørelsen vil åbenbart stride mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public), der er beskrevet i punkt 8. Efterprøvelsen af grundlæggende retsprincipper kan ikke foretages i forhold til afgørelsesmyndighedens internationale kompetence.
- b) Afgørelsen er truffet, uden at modparten har været til stede (udeblivelsesdom), og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er ikke blevet forkyndt for bidragsbetaleren i så god tid og på en sådan måde, at bidragsbetaleren kunne varetage sine interesser under sagen, medmindre bidragsbetaleren har undladt at tage skridt til at anfægte afgørelsen, selv om bidragsbetaleren havde mulighed for at gøre det. Forkyndelsesmetoderne er beskrevet i vejledning om forkyndelse i sager om børne- og ægtefællebidrag.
- c) Afgørelsen er uforenelig med en afgørelse truffet mellem de samme parter i Danmark.
- d) Afgørelsen er uforenelig med en afgørelse, der tidligere er truffet i en anden EU-medlemsstat eller i et tredjeland mellem de samme parter i en tvist, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, og denne tidligere afgørelse opfylder betingelserne for at blive anerkendt i Danmark.

En afgørelse, der ændrer en tidligere afgørelse om bidrag som følge af ændrede omstændigheder, anses ikke for at være en uforenelig afgørelse i relation til punkt c) og d).

Efter artikel 42 kan en afgørelse truffet i en medlemsstat ikke efterprøves med hensyn til sagens realitet i den medlemsstat, hvor der anmodes om inddrivelse. I forbindelse med behandlingen af en indsigelse mod inddrivelse af et udenlandsk bidrag kan der derfor ikke tages stilling til, om afgørelsen var korrekt efter det pågældende lands lovgivning.

Stadfæster familieretten Familieretshusets afgørelse om, at den udenlandske afgørelse er erklæret eksigibel, følger det af § 3, stk. 4, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen, at Familieretshuset videregiver anmodningen til Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark, når dommen efter retsplejelovens § 480, stk. 1 og 2, kan fuldbyrdes. Efter disse bestemmelser kan domme fuldbyrdes, når fuldbyrdelsesfristen er udløbet, medmindre dommen forinden er anket. Fuldbyrdelsesfristen er 14 dage efter dagen for dommens afsigelse, medmindre andet er bestemt i dommen. Det kan i dommen bestemmes, at dommen skal kunne fuldbyrdes, selv om den ankes inden fuldbyrdelsesfristens udløb.

Iværksættelse af opkrævningen og inddrivelsen kan dog ikke påbegyndes, før der foreligger et opgjort bidragskrav.

4.3.4. Indsigelser mod bidragskravet ens eksistens og størrelse

Hvis bidragsbetaleren under opkrævning eller inddrivelse af et bidragskrav på grundlag af en retsafgørelse, der er erklæret for eksigibel efter § 3, stk. 2, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen fremsætter

indsigelser om bidragskravet, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark efter § 4, stk. 1, i bekendtgørelsen sagen for Familieretshuset med henblik på, at der træffes afgørelse om indsigelsen, herunder om afslag på eller suspension af opkrævningen eller inddrivelsen.

Som det fremgår af punkt 4.3.3., træffes der først afgørelse om sådanne indsigelser, når fristen for at anmode om domstolsprøvelse af Familieretshusets afgørelse om eksigibilitet er udløbet uden anmodning om domstolsprøvelse, eller når familieretten har afgjort en eventuel prøvelse af afgørelsen om eksigibilitet.

På baggrund af indsigelserne kan opkrævningen eller inddrivelsen af bidragskravet afslås helt eller delvist.

Om fremsættelse og behandlingen af indsigelser henvises til punkt 2.6. Med hensyn til indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse henvises endvidere til punkt 4.2.5.3.2.

I relation til indsigelse om, at et bidragskrav er forældet, bemærkes, at efter dansk retspraksis (utrykt kendelse af 1. august 2007, afsagt af Østre Landsret) afgøres spørgsmål om forældelse af udenlandske bidragskrav efter de materielle regler i den stat, som kravet er fastsat efter. Det betyder, at spørgsmålet om forældelse, herunder spørgsmål om afbrydelse af forældelse, altid skal afgøres efter forældelsesreglerne i den stat, hvis lovgivning bidragsafgørelsen er truffet efter. Det bemærkes, at bidragsafgørelsen kan være truffet efter lovgivningen i en anden stat end den stat, hvor afgørelsen er truffet. I så fald er det forældelsesreglerne i denne anden stat, der skal anvendes. Se punkt 2.4. om indhentelse af oplysninger fra udlandet, herunder om forældelsesregler.

Efter forordningens artikel 28 kan det ikke kræves, at den part, der anmoder om inddrivelse, fremlægger en oversættelse af afgørelsen. Der kan dog kræves en oversættelse, hvis inddrivelsen af afgørelsen anfægtes. Det betyder, at Familieretshuset kan anmode bidragsmodtageren om en oversættelse af afgørelsen til brug for behandlingen af en indsigelse, men kun hvis oversættelsen er nødvendig for at afgøre sagen eller for, at modparten kan varetage sine interesser under sagen, jf. forordningens artikel 66.

Efter § 4 i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen kan der træffes afgørelse om suspension af opkrævningen eller inddrivelsen.

4.3.5. Opkrævning og inddrivelse hos Gældsstyrelsen

Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark opkræver det opgjorte bidragskrav, jf. § 3, stk. 5, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen. Hvis bidragsbetaleren ikke betaler bidragskravet, og der ikke indgås aftale om afdragsvis betaling eller henstand, overgår sagen til inddrivelse, jf. § 2, stk. 3, i gældsinddrivelsesloven.

Efter forordningens artikel 41 fuldbyrdes den udenlandske afgørelse på de samme betingelser som en afgørelse, der er truffet i Danmark. Inddrivelse af bidragskravet foretages derfor af Gældsstyrelsen efter bestemmelserne i gældsinddrivelsesloven, jf. punkt 9.

Efter artikel 43 har inddrivelse af omkostninger ikke forrang for inddrivelse af bidrag.

4.3.6. Gældsstyrelsens og Udbetaling Danmarks behandling af indsigelser

Hvis bidragsbetaleren under opkrævningen eller inddrivelsen af bidragskravet fremsætter indsigelser mod kravet, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark efter § 4, stk. 1, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen sagen for Familieretshuset med henblik på, at der træffes afgørelse om indsigelsen, jf. punkt 4.3.4.

Hvis bidragsbetaleren under opkrævningen eller inddrivelsen af bidragskravet anmoder om, at afgørelsen om eksigibilitet indbringes for familieretten til prøvelse, forelægger Gældsstyrelsen eller Udbetaling Danmark sagen for Familieretshuset, der indbringer afgørelsen for familieretten, jf. punkt 2.6.

Fremsættelse af indsigelser medfører ikke suspension af opkrævningen og inddrivelsen. Under inddrivelsen kan Gældsstyrelsen beslutte, at indsigelser mod kravets eksistens og størrelse tillægges opsættende virkning, hvis der er en begrundet formodning om, at kravet ikke er opgjort korrekt eller ikke eksisterer, jf. § 2, stk. 2, 3. pkt., i gældsinddrivelsesloven.

Under opkrævningen kan Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark efter almindelige forvaltningsretlige principper træffe afgørelse om opsættende virkning (suspension af opkrævningen), når der fremsættes indsigelser mod fordringen.

4.3.7. Midlertidig udpankning

I tiden, indtil fristen i artikel 32, stk. 5, for at appellere en afgørelse efter stk. 2 om eksigibilitet er udløbet, eller indtil en eventuel appelsag om eksigibilitet er afgjort, kan Gældsstyrelsen efter § 3, stk. 6, i underholdspligtforordningsbekendtgørelsen foretage udpankning efter reglerne i gældsinddrivelsesloven. Dette forudsætter dog normalt en anmodning fra bidragsmodtageren.

5. Inddrivelse i Danmark efter Haagerkonventionen af 1973

5.1. Generelt

Haagerkonventionen af 1973 er i lighed med den nordiske inddrivelseskonvention og underholdspligtforordningen en fuldbyrdelseskonvention. De stater, der har ratificeret konventionen, er forpligtede til at inddrive bidrag på grundlag af andre konventionsstats afgørelser, hvis betingelserne i konventionen er opfyldt.

Inddrivelsen sker efter den lovgivning, som gælder i det land, hvor inddrivelsen skal finde sted, jf. artikel 13. I Danmark sker inddrivelsen således efter gældsinddrivelsesloven, jf. punkt 9.

I Danmark indledes en inddrivelsessag efter konventionen med, at bidragskravet opkræves efter opkrævningsloven.

I relation til Danmark finder Haagerkonventionen af 1973 anvendelse ved anmodning om inddrivelse af bidrag fra Albanien, Australien, Schweiz, Tyrkiet og Ukraine.

Konventionen finder også anvendelse i relation til Norge, men i praksis anvendes den nordiske inddrivelseskonvention (se punkt 3) i stedet for konventionen. I forhold til Schweiz finder Luganokonventionerne af 1988 og 2007 tillige anvendelse, men anmodninger om inddrivelse efter disse konventioner behandles af domstolene (fogedretten).

Endvidere kan Haagerkonventionen af 1973 anvendes på inddrivelse af bidrag fra EU-medlemsstater, hvis der er tale om ældre afgørelser, der ikke er omfattede af underholdspligtforordningen, jf. punkt 4.1.2.

5.2. Konventionens anvendelsesområde

I forhold til Danmark omfatter Haagerkonventionen af 1973 efter artikel 1 bidrag til:

- Nuværende ægtefælle.
- Tidligere ægtefælle, også selvom denne har indgået nyt ægteskab.
- Ugifte børn under 21 år.

Danmark har efter artikel 26, jf. artikel 34, forbeholdt sig ret til ikke at anerkende eller fuldbyrde afgørelser om bidrag til børn over 21 år og til børn, der har indgået ægteskab. Danmark har endvidere forbeholdt sig ret til ikke at anerkende eller fuldbyrde afgørelser om underholdspligt mellem slægtninge i sidelinjen og mellem besvogrede. Der henvises til gengivelsen af Danmarks ratifikationsinstrument i bekendtgørelsen nr. 15 af 22. februar 1988 af konvention af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt, Lovtidende C.

En offentlig myndighed, der har udbetalt bidrag til bidragsmodtageren, kan efter artikel 19 søge disse bidrag inddrevet efter konventionen. Det er en betingelse herfor, at der er truffet en afgørelse om bidraget i en sag mellem bidragsmodtageren og bidragsbetaleren, og at myndigheden efter lovgivningen i sit hjemland er berettiget til at kræve bidraget betalt af og inddrevet hos bidragsbetaleren.

Er afgørelsen om bidrag alene truffet efter anmodning fra en myndighed, der kræver refusion af bidrag, som myndigheden har udlagt til bidragsmodtageren, er retten til inddrivelse i Danmark efter artikel 18 også betinget af, at underholdspligten mellem bidragsbetaleren og bidragsmodtageren er fastsat i den lov, der er anvendelig efter de internationalprivatretnlige regler i den anmodede stat, dvs. Danmark. En privat institution, der udøver en offentlig funktion, er også omfattet af begrebet offentlig myndighed.

Konventionen omfatter efter artikel 1 følgende bidragsdokumenter fra konventionsstaterne:

- Afgørelser, der er truffet af en judiciel eller administrativ myndighed mellem en bidragsmodtager og en bidragsbetaler eller mellem en bidragsbetaler og en offentlig myndighed, der kræver refusion af bidrag, der er udbetalt til en bidragsmodtager.
- Forlig, der er indgået mellem en bidragsmodtager og bidragsbetaler eller mellem bidragsbetaler og en offentlig myndighed, der kræver refusion af bidrag, der er udbetalt til en bidragsmodtager.

Det er en betingelse, at afgørelsen eller forliget kan fuldbyrdes i oprindelseslandet.

Det er endvidere en betingelse, at afgørelsen ikke længere kan indbringes for højere instans ved ordinære retsmidler, jf. artikel 4, stk. 1, nr. 2.

En foreløbig afgørelse, der kan fuldbyrdes i oprindelseslandet, kan dog efter artikel 4, stk. 2, danne grundlag for inddrivelse efter konventionen, selvom afgørelsen stadig kan anfægtes ved ordinære retsmidler i oprindelseslandet, hvis en tilsvarende afgørelse kan træffes og fuldbyrdes i den anmodede stat. Denne bestemmelse finder anvendelse for Danmark, da afgørelser om børne- og ægtefællebidrag efter §§ 34 og 38 har virkning fra afgørelsestidspunktet, hvorefter de kan fuldbyrdes, dvs. inddrives i Danmark.

Efter artikel 21 skal et forlig, som kan fuldbyrdes i oprindelsesstaten, anerkendes og fuldbyrdes under de samme betingelser i konventionen, som gælder for afgørelser, i det omfang disse betingelser er anvendelige.

5.3. Anmodning om inddrivelse efter konventionen

Anmodning om inddrivelse i Danmark af en afgørelse efter Haagerkonventionen af 1973 indgives til Familieretshuset, jf. § 8, stk. 1, i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen.

Familieretshuset kan efter konventionens artikel 17 kræve, at følgende dokumenter og oplysninger fremlægges:

- Kopi af afgørelsen eller forliget.
- Bekræftelse på, at afgørelsen ikke længere kan indbringes for højere instans ved ordinære retsmidler i oprindelsesstaten, og at afgørelsen kan fuldbyrdes i oprindelseslandet.

Hvis afgørelsen er truffet, uden at modparten har været til stede, eller uden at modparten har svaret i sagen (udeblivelsesdom), skal der også fremlægges:

- Kopi af de dokumenter, hvorved sagen blev rejst.
- Dokumentation for, at bidragsbetaleren inden afgørelsen blev underrettet om det væsentligste indhold af disse dokumenter i overensstemmelse med de regler, der gælder i oprindelseslandet.

Hvis der er tale om børnebidrag, skal der også fremlægges kopi af barnets døbs- eller fødselsattest, medmindre det af sagens akter fremgår, at bidraget vedrører tiden, før barnets fyldte 21 år.

Hvis det er en offentlig myndighed, der søger bidraget inddrevet, skal der også fremlægges:

- Dokumentation for, at betingelserne i artikel 18 og 19 er opfyldt, jf. punkt 5.2.
- Dokumentation for, at bidraget er udbetalt til bidragsmodtageren.

Familieretshuset kræver også, at der fremlægges en opgørelse af det beløb, der søges inddrevet, med angivelse af, hvilke perioder beløbet vedrører. Skal der inddrives bidrag til flere bidragsmodtagere, skal der fremsendes en opgørelse for hver bidragsmodtager, herunder en opgørelse for hvert barn.

Familieretshuset kan endvidere kræve at få fremlagt de dokumenter, som i øvrigt er nødvendige for at kunne afgøre, om bidraget kan inddrives i Danmark. Dette gælder især, hvis bidragsbetaleren fremsætter indsigelser mod inddrivelsen, som ikke umiddelbart kan afvises, jf. punkt 5.5.

De dokumenter, der er nødvendige for at kunne afgøre, om en udenlandsk bidragsafgørelse kan danne grundlag for inddrivelse her i landet, kan efter artikel 17 kræves oversat til dansk. Dette gælder dog ikke dokumenter, der stammer fra et af de nordiske lande, jf. den nordiske sprogkonvention der er beskrevet i punkt 2.1.2.

Efter artikel 17 kan det ikke kræves, at dokumenterne legaliseres.

Danske myndigheder kan korrespondere med udenlandske myndigheder om sagen på dansk, men så vidt muligt bør korrespondancen foregå på engelsk.

5.4. Behandling af anmodningen om inddrivelse

Når dokumenterne i punkt 5.3. er fremlagt, skal der tages stilling til, om den udenlandske afgørelse opfylder betingelserne for at kunne danne grundlag for inddrivelse i Danmark.

Finder Familieretshuset ud fra de modtagne oplysninger, at betingelserne for at inddrive bidraget i Danmark er opfyldt, forelægger Familieretshuset sagen for bidragsbetaleren og anmoder om eventuelle bemærkninger til den.

Fremsætter bidragsbetaleren indsigelser mod inddrivelsen, træffes der afgørelse herom.

Om behandlingen af de enkelte indsigelser henvises til punkt 5.5.

5.4.1. Betingelserne for inddrivelse er opfyldt

Er betingelserne for inddrivelse opfyldt, træffes der afgørelse om, at den udenlandske bidragsafgørelse kan fuldbyrdes i Danmark. Herefter overdrager Familieretshuset sagen til Gældsstyrelsen, der opkræver og inddriver bidragskravet. Der henvises til § 9 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen.

Gældsstyrelsen fortsætter inddrivelsen, så længe der er hjemmel hertil i bidragsdokumentet. Der kan således ikke kræves en ny anmodning, hver gang der forfalder et nyt, periodevist bidrag.

Gældsstyrelsen skal med jævne mellemrum sikre sig, at sagen fortsat er omfattet af konventionen i forhold til Danmark. Dette betyder i forhold til børnebidrag bl.a., at barnet fortsat er i live og ikke har indgået ægteskab, samt at bidraget ikke vedrører tiden, efter barnet er fyldt 21 år. For ægtefællebidrag kræves, at bidragsmodtageren fortsat er i live.

5.4.2. Betingelserne for inddrivelse er ikke opfyldt

Når der er truffet afgørelse om, at konventionens betingelser for inddrivelse ikke er opfyldt, vejleder Familieretshuset bidragsmodtageren om muligheden for at indgive ansøgning om fastsættelse af bidrag efter dansk ret, hvis der er international kompetence til at behandle en sådan ansøgning i Danmark. Der henvises til vejledning om international kompetence i sager om børne- og ægtefællebidrag.

5.5. Indsigelser mod inddrivelsen

Om fremsættelse og behandlingen af indsigelser henvises til punkt 2.6.

5.5.1. Indsigelser mod inddrivelse af den udenlandske afgørelse

En udenlandsk afgørelse skal efter artikel 4, stk. 1, nr. 1, jf. artikel 7 og 8, anerkendes og fuldbyrdes, hvis den myndighed, der har truffet afgørelsen, havde international kompetence til at behandle bidragssagen. Denne betingelse er opfyldt i følgende situationer:

- Bidragsbetaleren eller bidragsmodtageren havde bopæl i oprindelseslandet, da kravet om bidrag blev rejst.
- Begge parter var statsborgere i oprindelseslandet, da kravet om bidrag blev rejst.
- Bidragsbetaleren har enten udtrykkeligt anerkendt oprindelseslandets kompetence eller har stiltiende anerkendt den ved under behandlingen af bidragssagen uden forbehold at have udtalt sig om sagens realitet.
- Den myndighed i oprindelseslandet, der traf bidragsafgørelse, traf afgørelsen som følge af en afgørelse om skilsmisse eller separation eller om omstødelse eller gyldigheden af et ægteskab, og den pågældende myndighed havde international kompetence til at behandle sagen vurderet efter loven i den stat, hvor bidragsafgørelsen søges inddrevet.

Efter artikel 4, stk. 1, nr. 2, er det endvidere en betingelse for anerkendelse og fuldbyrdelse, at afgørelsen ikke længere kan indbringes for højere instans ved ordinære retsmidler i den stat, hvori den er truffet.

Anerkendelse og fuldbyrdelse efter konventionen af en afgørelse om bidrag kan nægtes, hvis disse betingelser ikke er opfyldt.

Anerkendelse og fuldbyrdelse efter konventionen af en afgørelse om bidrag kan endvidere efter artikel 5 nægtes i følgende situationer:

- Anerkendelse af afgørelsen strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public). Dette er beskrevet i punkt 8.
- Afgørelsen eller forliget er opnået ved svig.
- Der behandles i Danmark en sag om det samme spørgsmål og mellem samme parter, og den danske sag er påbegyndt først ("litis pendens").
- Afgørelsen strider mod en afgørelse om det samme spørgsmål og mellem samme parter, der er truffet i Danmark eller i en anden stat. Er denne anden afgørelse truffet i udlandet, har den kun betydning, hvis den kan anerkendes og fuldbyrdes i Danmark, typisk efter en af de konventioner, der er nævnt i denne vejledning. Hvis den anden afgørelse ændrer det bidrag, der var fastsat ved den første afgørelse, kan bidraget efter den første afgørelse inddrives i Danmark indtil det tidspunkt, hvor ændringen trådte i kraft.

Hvis afgørelsen er truffet, uden at modparten har været til stede (udeblivelsesdom), kan anerkendelse og fuldbyrdelse efter artikel 6 nægtes, hvis bidragsbetaleren ikke inden afgørelsen var blevet gjort bekendt med kravet i så god tid, at vedkommende havde mulighed for at varetage sine interesser i sagen. Forkyndelsen af kravet for bidragsbetaleren skal være foretaget i overensstemmelse med loven i oprindelseslandet.

5.5.2. Indsigelser mod bidragskravets eksistens og størrelse

Indsigelser mod fordringens eksistens og størrelse behandles som beskrevet i punkt 4.2.5.3.2., idet spørgsmål om forældelse dog behandles som beskrevet i punkt 4.3.4.

5.6. Overdragelse af en sag til Gældsstyrelsen til inddrivelse

Det følger af § 9 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen, at når der er truffet en afgørelse, der kan fuldbyrdes om, at en udenlandsk bidragsafgørelse opfylder konventionens betingelser for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark, overdrager Familieretshuset bidragskravet til Gældsstyrelsen, der opkræver og inddriver den efter reglerne i gældsinddrivelsesloven.

Bestemmelsen finder anvendelse, uanset om afgørelsen om, at den udenlandske bidragsafgørelse opfylder konventionens betingelser for anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark, er truffet af familieretten eller Familieretshuset.

Det er i punkt 2.6.3. og 2.6.4. beskrevet, hvornår afgørelser truffet af Familieretshuset og familieretten kan fuldbyrdes. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af § 449 e i retsplejeloven, at når en sag afsluttes, sender familieretten afgørelsen med sagens akter til Familieretshuset.

6. Inddrivelse i Danmark efter Haagerkonventionen af 1958

Haagerkonventionen af 1958 er i lighed med den nordiske konvention, underholdspligtforordningen og Haagerkonventionen af 1973 en fuldbyrdelseskonvention.

Konventionen anvendes ikke, hvis en af disse tre konventioner m.v. finder anvendelse. Konventionen har derfor i dag kun betydning i forhold til afgørelser fra Lichtenstein og Surinam.

Sager efter konventionen behandles overordnet set som sager efter Haagerkonventionen af 1973, jf. punkt 5. Haagerkonventionen af 1958 omfatter dog kun bidrag til ugifte børn under 21 år. Konventionen omfatter således ikke ægtefællebidrag.

Der henvises til §§ 8 og 9 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen.

7. Inddrivelse i Danmark efter FN-konventionen

7.1. Generelt

FN-konventionen er i modsætning til den nordiske inddrivelseskonvention, underholdspligtforordningen og Haagerkonventionerne ikke en fuldbyrdelseskonvention, men alene en retshjælpskonvention. Konventionen indeholder således ikke en pligt til at anerkende og fuldbyrde andre landes bidragsafgørelser, men indebærer alene en forpligtelse til ved hjælp af inddrivelseslandenes egne regler at lette inddrivelsen af udenlandske bidrag.

Konventionen omfatter således alene bidragstyper, som findes i inddrivelseslandet. Det vil sige, at i relation til Danmark omfatter konventionen ægtefællebidrag og børnebidrag, men ikke bidrag til andre slægtninge.

Behandlingen af sager efter konventionen er reguleret af kapitel 7 i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen.

7.2. Anmodning om inddrivelse efter konventionen

En anmodning om inddrivelse i Danmark efter konventionen indgives til Familieretshuset.

Følgende dokumenter og oplysninger skal efter konventionens artikel 3 være til stede:

- Bidragsmodtagerens fulde navn, adresse, fødselsdato, nationalitet og beskæftigelse samt navn og adresse på en eventuel juridisk repræsentant.
- Bidragsbetalerens fulde navn og om muligt den pågældendes adresse de sidste 5 år, fødselsdato, nationalitet og beskæftigelse.
- Udførlig redegørelse for de forhold, der ligger til grund for anmodningen samt alle andre oplysninger af betydning for sagen, herunder oplysninger om bidragsmodtagerens og bidragsbetalerens økonomiske forhold og familieforhold.
- Opgørelse af størrelsen af det bidrag, der søges inddrevet.
- Et fotografi af bidragsmodtageren og om muligt af bidragsbetaleren.
- Enhver endelig eller foreløbig retsafgørelse eller anden afgørelse vedrørende betaling af bidrag til bidragsmodtageren og eventuelt også en udskrift af de retsforhandlinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Familieretshuset kan dog behandle sagen, selvom ikke alle disse dokumenter er til stede, jf. punkt 7.3.

De dokumenter, der er nødvendige for behandlingen af den konkrete sag, kan kræves oversat til dansk.

Danske myndigheder kan korrespondere med udenlandske myndigheder på dansk, men så vidt muligt bør korrespondancen foregå på engelsk.

7.3. Familieretshuset opkræver bidraget hos bidragsbetaleren

Familieretshuset skal i første omgang opkræve bidraget hos bidragsbetaleren. Mindre væsentlige mangler ved de fremlagte oplysninger og dokumenter hindrer ikke, at sagen fremmes, da Familieretshuset indledningsvist alene skal undersøge, om bidragsbetaleren er indstillet til at indgå en frivillig betalingsordning. Er det tilfældet, er der ikke grund til at fremskaffe de manglende dokumenter.

Hvis bidragsbetaleren ikke betaler bidraget, og der ikke indgås aftale om afdragsvis betaling, betragtes anmodningen om opkrævning og inddrivelse som en anmodning om fastsættelse af bidrag efter dansk ret, jf. punkt 7.4.

7.4. Dansk bidragsafgørelse

Da inddrivelse i henhold til konventionen alene kan ske på grundlag af en dansk bidragsafgørelse, skal der træffes afgørelse om bidraget i overensstemmelse med dansk ret. Behandlingen af disse sager er beskrevet i vejledning om børne- og ægtefællebidrag.

Er bidraget i en udenlandsk bidragsafgørelse fastsat til et bestemt beløb, bør det overvejes at fastsætte bidraget til dette beløb, medmindre der er tale om et væsentligt højere bidrag end efter dansk ret.

Er bidraget i den udenlandske afgørelse fastsat til et mindre beløb end det, der ville kunne fastsættes efter dansk ret, følges den udenlandske afgørelse, medmindre anmodningen må forstås sådan, at den indeholder en ansøgning om fastsættelse af et højere bidrag. En sådan afgørelse om forhøjelse af bidraget i forhold til det udenlandske bidrag bør kun have virkning for fremtiden, jf. kapitel 5 i bidragsbekendtgørelsen.

Når der er truffet en bidragsafgørelse, overdrager Familieretshuset sagen til Udbetaling Danmark med henblik på opkrævning og inddrivelse af bidraget, jf. § 13, stk. 3, i bidragsopkrævningsbekendtgørelsen. Sagen behandles herefter efter vejledning om opkrævning af danske bidrag.

8. Afslag på anerkendelse og fuldbyrdelse i Danmark af udenlandske bidragsafgørelser, som strider mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public)

Efter Haagerkonventionerne og den nordiske inddrivelseskonvention kan en udenlandsk afgørelse ikke anerkendes i Danmark, hvis anerkendelsen af den åbenbart vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public). Det samme gælder sager, der behandles efter kapitel IV, afdeling 2, i underholdspligtforordningen, jf. punkt 4.3.

Under behandlingen af forslaget til lov om Haagerkonventionen af 2007 (Folketingstidende 2016-17, A, L 7 som fremsat, side 58) fremsatte børne- og socialministeren den 27. januar 2017 et ændringsforslag, der indeholder følgende om anvendelsen af ordre public-forbehold ved anerkendelse og inddrivelse af udenlandske bidragsafgørelser i Danmark, jf. betænkning over forslag til lov om Haagerkonventionen af 2007, afgivet af Social-, Indenrigs- og Børnelovsudvalget den 23. februar 2017:

"Særligt om situationer, hvor anerkendelse og fuldbyrdelse af en udenlandsk afgørelse strider imod grundlæggende danske retsprincipper (ordre public)

Efter konventionens artikel 22, litra a, vil danske myndigheder kunne nægte at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk afgørelse, hvis det vil stride mod grundlæggende retsprincipper (ordre public) i Danmark. Dette vil navnlig kunne komme på tale i følgende situationer:

Afgørelsen indeholder meget høje bidrag

Danske myndigheder vil kunne nægte at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk bidragsafgørelse under henvisning til ordre public, hvis der er fastsat et meget højt bidrag, uden at der ved afgørelsen er foretaget en vurdering af bidragsbetalers økonomiske forhold.

Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis bidragsbetalers ikke har haft mulighed for at fremlægge oplysninger om sine økonomiske forhold under behandlingen af bidragssagen i udlandet, hvis oplysninger om bidragsbetalers økonomiske forhold ikke er blevet inddraget i afgørelsen, eller hvis der ved afgørelsen ikke er taget hensyn til oplysningerne om bidragsbetalers økonomiske forhold.

Det bemærkes i den forbindelse, at efter dansk ret forudsætter fastsættelse af ægtefællebidrag og fastsættelse af børnebidrag ud over normalbidraget, at der er foretaget en konkret vurdering af bidragsbetalers økonomiske forhold. Det vil således stride mod grundlæggende danske retsprincipper at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk afgørelse, hvorved et bidrag er fastsat meget højt, uden at der er foretaget en vurdering af bidragsbetalers økonomiske forhold.

Efter konventionens artikel 2 finder den kun anvendelse på børnebidrag og ægtefællebidrag. Hvis et børnebidrag er fastsat så højt, at der reelt er tale om forsørgelse af personer, som ikke er omfattet af konventionen, vil danske myndigheder ligeledes kunne nægte at anerkende den udenlandske afgørelse under henvisning til ordre public. Det kunne f.eks. være forsørgelse af barnets anden forælder, som bidragsbetalers ikke er eller har været gift med.

Det bemærkes, at konventionen også kan finde anvendelse på forsørgelse af andre end børn og ægtefælle, men som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, punkt 3.2.6., foreslås anvendelsesområdet

det i forhold til Danmark ikke udvidet til at omfatte bidrag til andre end børn op til 21 år samt nuværende eller tidligere ægtefælle.

Afgørelsen indeholder bidrag til bortførte børn

Det følger af § 13 i børnebidragsloven, at forældre har pligt til at forsørge deres børn. Hvis en forælder ikke opfylder sin forsørgelsespligt, kan Familieretshuset efter ansøgning pålægge denne forælder at betale børnebidrag til barnet.

Det fremgår af lovens § 18, stk. 2, at den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse, har ret til at kræve bidrag fastsat og til at indkræve bidraget. Det er en betingelse herfor, at den pågældende enten har forældremyndigheden over barnet eller lovligt har barnet i pleje. Ved uddannelsesbidrag forstås dette som et krav om, at den pågældende havde del i forældremyndigheden, da den ophørte, da barnet fyldte 18 år.

Er der fælles forældremyndighed, følger det af forældreansvarslovens § 3, at væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold kræver enighed mellem forældrene. Samtidig følger det af bestemmelsen, at bopælsforælderen kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv.

Bopælsforælderen kan derfor efter § 18, stk. 2, i børnebidragsloven anmode Familieretshuset om at pålægge den anden forælder at betale bidrag til barnets forsørgelse.

Bestemmelsen i børnebidragslovens § 18 sammenholdt med forældreansvarslovens bestemmelser om forældremyndighed og om barnets bopæl indebærer på den ene side, at den, der har taget barnet til sig uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, som udgangspunkt ikke har ret til at få fastsat børnebidrag. På den anden side indebærer børnebidragslovens § 18 også, at en forælder, der ikke har forældremyndigheden over barnet, kan få fastsat børnebidrag fra den anden forælder, der har forældremyndigheden, når den forælder (bidragsmodtageren), der ønsker at få fastsat børnebidrag, har barnet "i lovlig pleje".

Hvis forældremyndighedsindehaveren – eller bopælsforælderen hvis der er fælles forældremyndighed – udtrykkeligt eller stiltiende har accepteret, at barnet opholder sig hos den anden forælder, er betingelserne i børnebidragslovens § 18 opfyldte, således at den forælder, som barnet opholder sig hos, er berettiget til at søge om fastsættelse af bidrag.

I nogle situationer anses forældremyndighedsindehaveren og bopælsforælderen for at have accepteret, at barnet opholder sig hos den anden forælder. Det drejer sig bl.a. følgende situationer:

- Hvis fogedretten nægter at efterkomme en anmodning fra forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen om at få barnet tilbage.
- Hvis forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen ikke tager skridt til at få barnet tilbage ved at anmode fogedretten om bistand til at få barnet tilbage.
- Hvis ældre børn (som regel over 14 år) trodser forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen og flytter ind hos den anden forælder. I sådanne situationer har forældremyndighedsindehaveren og bopælsforælderen i praktisk ikke mulighed for at bestemme, hvor barnet skal opholde sig, hvorfor der ved vurderingen af barnets lovlige opholdssted tages særligt hensyn til barnets ønske.

Der er således efter dansk ret ikke noget til hinder for at pålægge en forælder, der har eneforældremyndighed eller del i forældremyndigheden over et barn, at betale bidrag til barnets forsørgelse.

Danmark deltager i det internationale samarbejde om forældremyndighed, herunder om tilbagegivelse af bortførte børn, gennem navnlig følgende to konventioner:

- Haagerkonventionen af 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser (Haagerbørnebortførelseskonventionen).
- Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn (Haagerbørnebeskyttelseskonventionen).

Når et barn er blevet bortført fra en forældremyndighedsindehaver i Danmark til en stat, der har tilsluttet sig Haagerbørnebortførelseskonventionen, skal myndighederne i den anden konventionsstat som udgangspunkt tilbagegive barnet til Danmark.

Efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen skal myndighederne i andre konventionsstater som udgangspunkt anerkende og fuldbyrde en dansk afgørelse om forældremyndighed og dermed tilbagegive barnet til Danmark.

Efter begge konventioner kan myndighederne i det land, som barnet er bortført til, nægte at tilbagegive et barn til Danmark, hvis det vil stride mod barnets bedste at tilbagegive det.

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen indeholder endvidere regler om international kompetence i forældremyndighedssager, dvs. regler om i hvilken stat en sag om forældremyndighed skal behandles, når sagen har tilknytning til flere stater. Det er konventionens udgangspunkt, at forældremyndighedssager skal behandles i den stat, hvor barnet bor (artikel 5).

Konventionen indeholder i artikel 13 en bestemmelse, som har til formål at løse situationer, hvor en sag om forældremyndigheden over et barn samtidigt søges behandlet i to eller flere konventionsstater (litis pendens). Efter bestemmelsen skal myndighederne i en konventionsstat, hvor der er anlagt en forældremyndighedssag, undlade at behandle sagen, hvis der på det tidspunkt, hvor sagen blev anlagt, allerede verserede en forældremyndighedssag vedrørende barnet i en anden konventionsstat, medmindre myndighederne i denne stat afviser at behandle den sag.

Efter konventionens artikel 7 forbliver kompetencen til at træffe afgørelse om forældremyndighed over et barn, der er blevet bortført fra en konventionsstat til en anden konventionsstat, som udgangspunkt hos myndighederne i den stat, hvor barnet boede inden bortførelsen. Beslutter myndighederne i en stat, som barnet er bortført til, at barnet ikke skal tilbagegives, får barnet bopæl i den stat. Herefter kan myndighederne i denne stat træffe afgørelse om forældremyndigheden over barnet.

En tilsvarende bestemmelse findes i artikel 16 i Haagerbørnebortførelseskonventionen. Efter denne bestemmelse kan myndigheder i en konventionsstat, hvortil et barn er blevet bortført, ikke træffe afgørelse om forældremyndigheden, før det er bestemt, at barnet ikke skal gives tilbage, eller det viser sig, at en anmodning om tilbagegivelse af barnet ikke indgives inden for en rimelig tid.

I relation til den familieretlige lovgivning (forældremyndighed, børnebidrag m.v.) anses et barn, der er bortført til en anden stat, således ikke at have bopæl i den stat, som barnet er bortført til, så længe en anmodning om tilbagegivelse af barnet er under behandling.

Danske myndigheder vil derfor kunne nægte at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk afgørelse under henvisning til ordre public, hvis børnebidrag er fastsat i den stat, som barnet er bortført til, selvom der er

indledt sag om tilbagegivelse af barnet, og denne sag fortsat er under behandling, sådan at der endnu ikke er taget stilling til, om barnet skal tilbage til Danmark.

Når det er afgjort, at barnet ikke skal tilbagegives til Danmark, har barnet fået bopæl i den stat, som barnet var blevet bortført til. Dette omfatter også situationer, hvor forælderen i Danmark accepterer, at barnet ikke tilbagegives, herunder ikke søger behandlingen af en sag om tilbagegivelse af barnet fremmet. Når barnet således har fået bopæl i den pågældende stat, betragtes barnet ikke længere som bortført. Det er herefter myndighederne i den stat, hvor barnet nu har bopæl, der af hensyn til barnets bedste skal tage stilling til spørgsmål om forældremyndigheden over barnet, og som også skal sikre forsørgelsen af barnet, bl.a. ved fastsættelse af børnebidrag. Er et børnebidrag fastsat i en sådan situation, vil bidraget kunne inddrives i Danmark, forudsat at konventionens øvrige betingelser herfor er opfyldte.

Dette gælder også, selvom bidragsbetaleren fortsat har forældremyndigheden over barnet.

Bidragsbetaleren har ikke haft mulighed for at varetage sine interesser, inden bidragsafgørelsen blev truffet (udeblivelsesdom)

Efter artikel 22, litra e, kan danske myndigheder nægte at anerkende og fuldbyrde en afgørelse, der er blevet truffet, uden at bidragsbetaleren var til stede (udeblivelsesdom), når bidragsbetaleren ikke var blevet underrettet om sagen og ikke havde haft mulighed for at varetage sine interesser, gøre indsigelse eller appellere afgørelsen.

Hvis en sag om fastsættelse eller forhøjelse af bidrag er behandlet, uden at bidragsbetaleren i øvrigt har haft tilstrækkelig mulighed for at varetage sine interesser under sagen, vil danske myndigheder kunne nægte at anerkende og fuldbyrde den udenlandske afgørelse under henvisning til ordre public.

Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis bidragsbetaleren ikke inden afgørelsen er blevet gjort bekendt med oplysninger fra bidragsmodtageren og derfor ikke har haft mulighed for at kommentere disse oplysninger. Dette gælder dog kun, hvis der er tale om oplysninger af væsentlig betydning for afgørelsen.

Bidragsbetalerens familieretlige relation til bidragsmodtageren anerkendes ikke efter dansk ret

Efter børnebidragsloven har man kun pligt til at forsørge sine egne børn. Man har således ikke pligt til at forsørge sin ægtefælles eller samlevers børn (stedbørn).

Efter retsvirkningsloven har man pligt til at forsørge sin ægtefælle, og efter ægteskabsloven kan man efter separation og skilsmisse have pligt til at forsørge sin tidligere ægtefælle. Man har således ikke pligt til at forsørge sin forlovede eller samlever.

Det er i dansk ret en grundlæggende betingelse for at fastsætte børnebidrag og ægtefællebidrag, at den retlige forbindelse mellem bidragsmodtager og bidragsbetaler er fastlagt: forældreskab (faderskab og moderskab) ved børnebidrag og ægteskab eller registreret partnerskab ved ægtefællebidrag.

Når forældre- eller ægteskab ikke er fastslået efter dansk ret, kan der kun fastsættes børne- og ægtefællebidrag, hvis forældre- eller ægteskabet er fastslået på en måde, der kan anerkendes efter dansk ret. Retningslinjerne herfor beskrives i det følgende.

Hvis et forældre- eller ægteskab ikke anerkendes efter dansk ret, vil det stride mod ordre public at anerkende og fuldbyrde et børne- eller ægtefællebidrag, som er fastsat i udlandet på grundlag af forældre-

eller ægteskabet. I sådanne situationer vil danske myndigheder således kunne nægte at anerkende og fuldbyrde en udenlandsk bidragsafgørelse.

Forældreskab

Efter dansk international privatret anerkendes det, at ægtemanden er retlig far til et barn, der er født i ægteskabet, selvom barnet er født i udlandet, og ægteskabet er indgået i udlandet, dog forudsat at ægteskabet anerkendes efter dansk ret, jf. nedenfor.

Efter praksis anerkendes et udenlandsk faderskab til et barn født uden for ægteskab, hvis den udenlandske myndighed, der har fastslået faderskabet, havde international kompetence svarende til danske myndigheds internationale kompetence i faderskabssager efter retsplejelovens § 456 b.

Dette indebærer, at en faderskabsafgørelse kun anerkendes, hvis moren, barnet eller en anden part i sagen (en mulig far) havde bopæl i afgørelsesstaten.

Når faderskab ikke følger af ægteskab eller anerkendelse, er det endvidere en betingelse for at anerkende et udenlandsk faderskab, at der i den anvendte lov stilles lignende strenge krav til beviset for faderskabet som i dansk ret. Det bemærkes dog, at bevisbedømmelsen i faderskabssager efter dansk ret er fri, og der stilles således i dansk ret ikke krav om, at en mands faderskab skal være dokumenteret ved en retsgenetisk undersøgelse.

Endelig er det en betingelse, at det udenlandske faderskab medfører tilsvarende retsvirkninger som et faderskab efter dansk ret, navnlig at faren har forsørgelsespligt over for barnet, at barnet har ret til farens efternavn, og at der er gensidig arveret mellem barnet og faren.

I sager, hvor faren ikke har anerkendt faderskabet, er det tillige en betingelse, at faren har haft mulighed for at varetage sine interesser, inden faderskabsafgørelsen blev truffet, jf. ovenfor.

Efter dansk ret anses den kvinde, som føder et barn, for mor til barnet. Dette gælder også ved assisteret reproduktion (børnelovens § 30). Disse principper gælder også for børn, der er født i udlandet.

Ægtefællebidrag

Efter dansk international privatret anerkendes et ægteskab, der er indgået i udlandet, hvis vielsen er gyldig i den stat, hvor vielsen blev foretaget. Dette indebærer navnlig, at vielsen er foretaget af en myndighed eller person, der i den stat, hvor vielsen blev foretaget, var bemyndiget til at foretage vielsen.

Selvom ægteskabet opfylder disse betingelser, anerkendes ægteskabet ikke, hvis anerkendelse af det vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper. Spørgsmål om ikke at anerkende et udenlandsk ægteskab, fordi det strider mod grundlæggende danske retsprincipper, opstår i praksis navnlig i følgende situationer:

- Fremgangsmåden ved vielsen i udlandet afviger fundamentalt fra fremgangsmåden ved vielser i Danmark, f.eks. fordi parterne ikke var samtidig til stede ved vielsen.
- Ægteskabet strider fundamentalt mod den danske ægteskabslovgivning, dvs. at parterne ikke kunne indgå ægteskab, f.eks. fordi en af parterne var under 15 år på vielsestidspunktet.

Et registreret partnerskab, der er indgået i udlandet, anerkendes, hvis ovennævnte betingelser er opfyldte, og retsvirkningerne af partnerskabet svarer til retsvirkningerne af registreret partnerskab efter dansk ret.

Ved forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, udlændingeloven og værgemålsloven (Afskaffelse af muligheden for dispensation fra alderskrav ved indgåelse af ægteskab, anerkendelse af udenlandske ægteskaber og forhøjelse af gebyret for prøvelse af ægteskabsbetingelserne) (L 94), fremsat den 30. november 2016, foreslås retningslinjerne for anerkendelse af udenlandske ægteskaber lovfæstet. Efter forslaget anerkendes et udenlandsk ægteskab ikke, hvis en part ved vielsen ikke var fyldt 18 år. ”

Lovforslaget er vedtaget som lov nr. 81 af 24. januar 2017 om Haagerkonventionen af 2007.

I relation til barnets bopæl, når barnet er blevet bortført til en anden EU-medlemsstat, har Den Europæiske Unions Domstol i sagen C-85/18 udtalt følgende:

”På baggrund af det ovenstående som helhed bør de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 10 i forordning nr. 2201/2003 og artikel 3 i forordning nr. 4/2009 skal fortolkes således, at i en sag som den i hovedsagen omhandlede, hvori et barn, der havde sit sædvanlige opholdssted i en medlemsstat, er blevet fjernet ulovligt af en af sine forældre til en anden medlemsstat, har retterne i denne anden medlemsstat ikke kompetence til at træffe afgørelse om en anmodning om forældremyndigheden over eller om fastsættelse af et underholdsbidrag til det pågældende barn, når der ikke foreligger nogen oplysninger om, at den anden forælder har affundet sig med fjernelsen af barnet eller har indgivet en anmodning om tilbagegivelse af det. ”

Domstolen har i sagen ikke taget stilling til retsvirkningerne af, at en afgørelse om børnebidrag er truffet i det land, som et barn er blevet bortført til.

9. Inddrivelse af børne- og ægtefællebidrag

Det følger af gældsinddrivelseslovens §§ 1 og 2, at børnebidrag og ægtefællebidrag inddrives af Gældsstyrelsen.

Hvis et bidragskrav ikke betales, og der ikke etableres en betalingsordning, har Gældsstyrelsen følgende muligheder for tvangsmæssig inddrivelse af kravet:

- Lønindeholdelse.
- Udlæg i bidragsbetalerens værdier (udpantning).
- Modregning i bidragsbetalerens krav på overskydende skat eller andre offentlige betalinger.

For fremgangsmåden ved inddrivelse ved Gældsstyrelsen henvises til Skatteforvaltningens juridiske vejledning, jf. punkt 2.1.2.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet, den 26. juni 2023

PERNILLE ROSENKRANTZ-THEIL

/ Carina Fogt-Nielsen